

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-12-23

Druk nr 3030
Warszawa, 15 lutego 2023 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy

- o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw^{1), 2)}

Art. 1. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.³⁾) w dziale XI po rozdziale 2 dodaje się rozdział 2a w brzmieniu:

„Rozdział 2a

Ogólne obowiązki dostawców usług płatniczych

Art. 110a. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o:

- 1) dostawcy usług płatniczych – rozumie się przez to dostawcę, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1–6 i 9 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;
- 2) usłudze płatniczej – rozumie się przez to działalność, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2–6 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;
- 3) płatności – rozumie się przez to transakcję płatniczą, o której mowa w art. 2 pkt 29 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, lub usługę przekazu pieniężnego, o której mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, z wyłączeniem czynności wymienionych w art. 6 tej ustawy;
- 4) płatniku – rozumie się przez to płatnika, o którym mowa w art. 2 pkt 22 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;
- 5) odbiorcy płatności – rozumie się przez to odbiorcę, o którym mowa w art. 2 pkt 18 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;
- 6) państwie członkowskim pochodzenia – rozumie się przez to macierzyste państwo członkowskie, o którym mowa w art. 2 pkt 17 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;

¹⁾ Niniejsza ustawa wdraża dyrektywę Rady (UE) 2020/284 z dnia 18 lutego 2020 r. zmieniającą dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do wprowadzenia pewnych wymogów dla dostawców usług płatniczych (Dz. Urz. UE L 62 z 02.03.2020, str. 7).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe oraz ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 974, 1137, 1301, 1488, 1561, 2180 i 2707.

- 7) przyjmującym państwie członkowskim – rozumie się przez to goszczące państwo członkowskie, o którym mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;
- 8) rachunku płatniczym – rozumie się przez to rachunek płatniczy, o którym mowa w art. 2 pkt 25 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;
- 9) IBAN – rozumie się przez to międzynarodowy numer identyfikacyjny rachunku płatniczego, o którym mowa w art. 2 pkt 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009 (Dz. Urz. UE L 94 z 30.03.2012, str. 22), zwanego dalej „rozporządzeniem 260/2012”;
- 10) BIC – rozumie się przez to kod identyfikacyjny instytucji, o którym mowa w art. 2 pkt 16 rozporządzenia 260/2012.

Art. 110b. 1. Dostawca usług płatniczych jest obowiązany prowadzić ewidencję odbiorców płatności i płatności transgranicznych w odniesieniu do świadczonych usług płatniczych, w postaci elektronicznej za każdy kwartał, jeżeli w ciągu kwartału świadczy usługi płatnicze odpowiadające ponad 25 płatnościom transgranicznym na rzecz tego samego odbiorcy płatności.

2. Płatność uznaje się za płatność transgraniczną w przypadku, gdy płatnik znajduje się na terytorium jednego państwa członkowskiego, a odbiorca płatności znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego albo na terytorium państwa trzeciego.

3. Uznaje się, że:

- 1) płatnik znajduje się na terytorium państwa członkowskiego, któremu odpowiada:
 - a) IBAN rachunku płatniczego płatnika lub inny identyfikator, który jednoznacznie identyfikuje płatnika oraz podaje jego lokalizację,
 - b) BIC lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych działającego w imieniu płatnika oraz podaje jego lokalizację – w przypadku braku identyfikatorów, o których mowa w lit. a;
- 2) odbiorca płatności znajduje się na terytorium państwa członkowskiego albo na terytorium państwa trzeciego, któremu odpowiada:
 - a) IBAN rachunku płatniczego odbiorcy płatności lub inny identyfikator, który jednoznacznie identyfikuje odbiorcę płatności oraz podaje jego lokalizację,

- b) BIC lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych działającego w imieniu odbiorcy płatności oraz podaje jego lokalizację – w przypadku braku identyfikatorów, o których mowa w lit. a.

4. Liczbę płatności transgranicznych, o których mowa w ust. 1, oblicza się w podziale na poszczególne państwa członkowskie i poszczególne identyfikatory lub kody identyfikacyjne, o których mowa w ust. 3 pkt 2. W przypadku gdy dostawca usług płatniczych posiada informację, że odbiorca płatności posiada więcej niż jeden identyfikator lub kod identyfikacyjny, o których mowa w ust. 3 pkt 2, liczbę płatności transgranicznych, o których mowa w ust. 1, oblicza się dla poszczególnych odbiorców płatności.

5. Obowiązek prowadzenia ewidencji, o której mowa w ust. 1, nie dotyczy usług płatniczych świadczonych przez dostawców usług płatniczych płatnika w odniesieniu do płatności transgranicznych, w przypadku której co najmniej jeden z dostawców usług płatniczych odbiorcy płatności znajduje się na terytorium państwa członkowskiego, jak wskazuje BIC tego dostawcy usług płatniczych lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych i jego lokalizację. Dostawca usług płatniczych płatnika uwzględnia jednak te usługi płatnicze w obliczeniach, o których mowa w ust. 1 i 4.

Art. 110c. Ewidencja, o której mowa w art. 110b ust. 1, zawiera:

- 1) BIC lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę odbiorcy płatności zgodnie z danymi posiadanymi przez dostawcę usług płatniczych;
- 3) numer, za pomocą którego odbiorca płatności jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej lub inny numer, za pomocą którego odbiorca płatności jest zidentyfikowany dla celów podatkowych, jeżeli jest dostępny;
- 4) IBAN, a jeżeli IBAN nie jest dostępny – inny identyfikator, który jednoznacznie identyfikuje odbiorcę płatności oraz podaje jego lokalizację;
- 5) BIC lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych działającego w imieniu odbiorcy płatności oraz podaje

- jego lokalizację, w przypadku gdy odbiorca płatności otrzymuje środki pieniężne nie mając rachunku płatniczego;
- 6) adres odbiorcy płatności, jeżeli jest dostępny, zgodnie z danymi posiadanymi przez dostawcę usług płatniczych;
 - 7) następujące dane dotyczące płatności transgranicznych oraz zwrotów płatności zidentyfikowanych jako odnoszące się do płatności transgranicznych:
 - a) datę i godzinę dokonania płatności lub zwrotu płatności,
 - b) kwotę i walutę płatności lub zwrotu płatności,
 - c) państwo członkowskie pochodzenia płatności otrzymanej przez odbiorcę płatności lub otrzymanej w imieniu odbiorcy płatności lub odpowiednio państwo członkowskie przeznaczenia zwrotu płatności oraz informacje wykorzystane do określenia miejsca pochodzenia lub przeznaczenia płatności lub zwrotu płatności zgodnie z art. 110b ust. 3,
 - d) informacje inne niż wymienione w lit. a–c, które jednoznacznie identyfikują płatność,
 - e) informację, że płatność jest inicjowana w fizycznym lokalu akceptanta.

Art. 110d. Dostawcy usług płatniczych przechowują ewidencję, o której mowa w art. 110b ust. 1, w postaci elektronicznej, przez okres 3 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym nastąpiła płatność.

Art. 110e. Ewidencja, o której mowa w art. 110b ust. 1, jest udostępniana przez dostawcę usług płatniczych na zasadach określonych w art. 24b ust. 1 rozporządzenia Rady (UE) nr 904/2010 z dnia 7 października 2010 r. w sprawie współpracy administracyjnej oraz zwalczania oszustw w dziedzinie podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 268 z 12.10.2010, str. 1, z późn. zm.⁴⁾):

- 1) państwu członkowskiemu pochodzenia dostawcy usług płatniczych lub przyjmującym państwom członkowskim, gdy dostawca usług płatniczych świadczy usługi płatnicze w państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie pochodzenia;

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 158 z 10.06.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 348 z 29.12.2017, str.1, Dz. Urz. UE L 259 z 16.10.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 311 z 07.12.2018, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 62 z 02.03.2020, str. 1 i 13.

- 2) Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej – w przypadku dostawców usług płatniczych, dla których państwem członkowskim pochodzenia lub przyjmującym państwem członkowskim jest Rzeczpospolita Polska.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, 2339, 2640 i 2707 oraz z 2023 r. poz. 180) w art. 105 w ust. 1 po pkt 1j dodaje się pkt 1k w brzmieniu:

„1k) Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie niezbędnym do wykonywania obowiązku, o którym mowa w art. 110e pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 813, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 35 w ust. 3 w pkt 1 w lit. f średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. g w brzmieniu:

„g) ewidencji, o której mowa w art. 110b ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług;”;

- 2) w art. 47b dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W przypadku danych, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 1 lit. g, okres przetwarzania danych osobowych wynosi 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym dane te zostały przekazane.”.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 835, 1079, 1301, 1488, 1713, 1730, 1933, 2015 i 2707 oraz z 2023 r. poz. 177, 180, 185 i 240.

UZASADNIENIE

Potrzeba i cel wydania ustawy

Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw przewiduje wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług¹, zwanej dalej „ustawą o VAT”, mających na celu implementację dyrektywy Rady (UE) 2020/284 z dnia 18 lutego 2020 r. zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do wprowadzenia pewnych wymogów dla dostawców usług płatniczych², zwanej dalej „dyrektywą 2020/284”.

Dyrektywa 2020/284 ma zostać zaimplementowana do krajowego porządku prawnego do 31 grudnia 2023 r. Przepisy te zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2024 r.

Z dyrektywą 2020/284 ściśle związane jest rozporządzenie Rady (UE) 2020/283 z dnia 18 lutego 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do środków służących wzmocnieniu współpracy administracyjnej w celu zwalczania oszustw w dziedzinie VAT³, zwane dalej „rozporządzeniem CESOP”. Rozporządzenie to przewiduje m.in. utworzenie centralnego elektronicznego systemu informacji o płatnościach (CESOP), zarządzanego na poziomie Unii Europejskiej, zwanej dalej także „UE”, przez Komisję Europejską, do którego państwa członkowskie będą obowiązane cyklicznie przekazywać informacje na temat odbiorców płatności i transakcji płatniczych.

Wskazane wyżej akty prawne zmieniające są częścią pakietu na rzecz zwalczania oszustw związanych z VAT w obszarze handlu elektronicznego (e-commerce). Tym samym stanowią one uzupełnienie rozwiązań ujętych w tzw. pakiecie VAT-e-commerce w kontekście strategii Komisji dotyczącej jednolitego rynku cyfrowego obejmującym m.in. dyrektywę Rady (UE) 2017/2455 z dnia 5 grudnia 2017 r. zmieniającą dyrektywę 2006/112/WE i dyrektywę 2009/132/WE w odniesieniu do niektórych obowiązków wynikających z podatku od wartości dodanej w przypadku świadczenia usług i sprzedaży towarów na odległość⁴, zwaną dalej „dyrektywą 2017/2455” i dyrektywę Rady (UE) 2019/1995 z dnia 21 listopada 2019 r. zmieniającą dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do przepisów dotyczących sprzedaży

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.

² Dz. Urz. UE L 62 z 02.03.2020 r., str. 7.

³ Dz. Urz. UE L 62 z 02.03.2020 r., str. 1.

⁴ Dz. Urz. UE L 348 z 29.12.2017, str. 7, z późn. zm.

towarów na odległość i niektórych krajowych dostaw towarów⁵, zwaną dalej „dyrektywą 2019/1995”.

Dyrektywy 2017/2455 i 2019/1955 zostały zaimplementowane do krajowego porządku prawnego ustawą z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw⁶, która weszła w życie z dniem 1 lipca 2021 r.

W zakresie implementacji dyrektyw 2017/2455 i 2019/1995 powyższa ustawa m.in.:

- (i) rozszerzyła tzw. mały punkt kompleksowej obsługi (Mini One Stop Shop – MOSS) przez stworzenie punktu kompleksowej obsługi (One Stop Shop – OSS), upraszczając obowiązki w zakresie podatku VAT nałożone na podatników dokonujących dostaw towarów i świadczących usługi osobom niebędącym podatnikami (konsumentom) na terytorium UE; uproszczenie to obejmuje elektroniczną rejestrację dla celów podatku VAT i rozliczanie VAT w jednym państwie członkowskim zamiast konieczności rejestracji w każdym państwie członkowskim konsumpcji;
- (ii) nałożyła obowiązek zapłaty VAT na podatników ułatwiających dostawy przy użyciu interfejsu elektronicznego (np. internetowa platforma handlowa) od tych ułatwianych dostaw;
- (iii) zlikwidowała zwolnienie z podatku VAT od importu towarów w przesyłkach o niskiej wartości do 22 EUR;
- (iv) wprowadziła nową procedurę importu (Import One Stop Shop – IOSS) dla sprzedaży na odległość towarów importowanych z krajów trzecich do konsumentów w UE, w przesyłkach o wartości rzeczywistej do 150 EUR.

Rozwiązania wdrożone powyższą ustawą miały na celu wyrównanie szans unijnych przedsiębiorców w konkurencji w obszarze e-commerce z podmiotami z krajów trzecich, zmniejszenie obciążeń i kosztów związanych z wypełnianiem obowiązków podatkowych w zakresie VAT, a przede wszystkim uszczelnienie VAT w sektorze handlu elektronicznego i importu tzw. małych przesyłek do UE oraz poprawę efektywności poboru VAT.

Zakłada się, że zmiany ustanowione dyrektywami 2017/2455 i 2019/1955 uprościły system VAT, zwłaszcza w dziedzinie handlu elektronicznego, co w długim okresie będzie prowadziło do wzrostu poziomu przestrzegania przepisów o VAT. Jednakże powodzenie wprowadzonych

⁵ Dz. Urz. UE L 310 z 02.12.2019, str. 1.

⁶ Dz. U. poz. 1163.

środków w dużej mierze zależy od dostępności skutecznych narzędzi służących wykrywaniu i zwalczaniu oszustw związanych z VAT w sektorze e-commerce. Europejski Trybunał Obrachunkowy⁷ zauważył bowiem, że istniejący system zasadniczo opiera się na skłonności przedsiębiorców do dobrowolnego rejestrowania się i płacenia należnego podatku VAT. Istnieje zatem ryzyko, że przedsiębiorcy (zwłaszcza spoza UE) nie zarejestrują się do celów podatku VAT w żadnym państwie członkowskim, aby uniknąć naliczania i płacenia podatku VAT od dokonywanych przez nich transakcji. Ponadto, nawet jeśli zarejestrują się oni do OSS/IOSS w państwie członkowskim identyfikacji, nadal istnieje ryzyko, że zaniżą oni podatek VAT lub nie zadeklarują go wcale.

Organy podatkowe muszą być zatem w stanie efektywnie wykrywać nierzetelne przedsiębiorstwa, dopuszczające się oszustw i innych nieprawidłowości.

Państwa członkowskie nie są w stanie samodzielnie uzyskać od osób trzecich – np. dostawców usług płatniczych – informacji niezbędnych do kontroli transgranicznych dostaw towarów i świadczenia usług objętych VAT, zapewnienia prawidłowego stosowania przepisów dotyczących VAT e-commerce i rozwiązania problemu oszustw związanych z VAT w sektorze e-commerce. Dlatego kluczowe znaczenie ma współpraca między państwami członkowskimi. Ramy prawne współpracy administracyjnej między państwami członkowskimi w dziedzinie VAT zostały ustanowione w rozporządzeniu Rady (UE) nr 904/2010 z dnia 7 października 2010 r. w sprawie współpracy administracyjnej oraz zwalczania oszustw w dziedzinie podatku od wartości dodanej⁸, zwanym dalej „rozporządzeniem 904/2010”. Niektóre państwa członkowskie uznały, że skuteczność tego rozporządzenia można zwiększyć za pomocą nowych narzędzi. W związku z tym inicjatywa zmierzająca do wprowadzenia nowych narzędzi współpracy, ukierunkowanych na ten konkretny problem, wymagała od Komisji Europejskiej przedstawienia wniosku w sprawie zmiany obowiązujących ram prawnych UE w zakresie dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej⁹, zwanej dalej „dyrektywą VAT”. Aby organy podatkowe mogły gromadzić dane dotyczące płatności związanych z VAT, należało wprowadzić nowe obowiązki w zakresie prowadzenia ewidencji przez dostawców usług płatniczych. Powyższe znalazło swój wyraz w dyrektywie 2020/284.

⁷ Europejski Trybunał Obrachunkowy, Background Paper, Collection of VAT and customs duties on cross-border e-commerce (Dokument informacyjny: Pobór VAT i ceł od transgranicznego handlu elektronicznego), lipiec 2018 r.

⁸ Dz. Urz. UE L 268 z 12.10.2010, str. 1, z późn. zm.

⁹ Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.

Środki przewidziane dyrektywą 2020/284 i rozporządzeniem CESOP mają zatem na celu wzmocnienie ram współpracy administracyjnej, ażeby rozwiązać problem nieprawidłowości (oszustw) związanych z VAT w sektorze e-commerce w celu lepszego wykrywania i zwalczania oszustw związanych z podatkiem VAT, poprzez zacieśnienie współpracy między administracjami podatkowymi a dostawcami usług płatniczych. Proponowane środki mogą wzmocnić przestrzeganie przepisów dotyczących podatku VAT, a tym samym stworzyć równe szanse dla całej UE w branży handlu elektronicznego.

Centralny elektroniczny system informacji o płatnościach (CESOP), do którego państwa członkowskie będą przekazywać dane na temat odbiorców płatności i transakcji płatniczych, zapewni administracjom podatkowym państw członkowskich dodatkowe narzędzie do skuteczniejszego zwalczania oszustw związanych z VAT w transgranicznym handlu elektronicznym, tj.:

- pozwoli na identyfikację podatników, którzy w innym przypadku nie byliby znani organom podatkowym – wykrywanie podmiotów, które powinny deklarować i płacić VAT w państwach członkowskich UE, ale nie mają nawet numeru identyfikacyjnego VAT;
- pozwoli na oszacowanie kwoty podatku VAT, która powinna być zapłacona w danym państwie członkowskim w związku z handlem elektronicznym. Oszacowanie to można wykorzystać do określenia luki w podatku VAT w tym konkretnym sektorze. Chociaż dane te nie będą w 100% poprawne, można oczekiwać, że przy dostępnej ilości i jakości danych będą one bardzo użyteczne. Jednym z czynników, który może powodować zakłócenia w szacunkach, jest fakt, że fizyczna lokalizacja płatnika jest określana na podstawie metody płatności. W rzeczywistości mogą się one różnić. Biorąc pod uwagę normalne zachowanie konsumentów obecnych na rynku, przypadki, w których rzeczywista i pochodna lokalizacja płatnika różnią się, można uznać za jedynie marginalne, jeżeli wszystkie dane dotyczące płatności są skutecznie gromadzone. Większość płatników korzysta z kart wydanych przez lokalnych dostawców usług płatniczych ze względu na towar i bliskość. Istnieją przypadki, w których płatnik posiada kartę kredytową wydaną w innym państwie członkowskim niż państwo, w którym zamieszkuje (a zatem, w którym może być należny podatek VAT), ale nie stanowi to rzeczywistej przeszkody w funkcjonowaniu systemu;
- pomoże w ocenie zobowiązań VAT znanych podatników zidentyfikowanych w VIES, OSS lub w IOSS.

Ponadto w związku ze zmianami wprowadzonymi w ustawie o VAT projekt ustawy przewiduje również zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe¹⁰ oraz ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej¹¹, zwanej dalej „ustawą o KAS”.

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

Urzeczywistnienie rynku wewnętrznego, globalizacja i postęp technologiczny doprowadziły do gwałtownego rozwoju transgranicznego handlu elektronicznego, coraz bardziej ułatwiając konsumentom zakup towarów i usług przez Internet. Konsumentom mogą wybierać spośród różnych dostawców, produktów i marek. Mogą również płacić przez Internet w bezpiecznych warunkach, nie ruszając się od komputera lub smartfona. Dostawcy mogą sprzedawać produkty konsumentom na całym świecie bez potrzeby otwierania sklepów w danej lokalizacji. Możliwości te wykorzystują jednak również nieuczciwe przedsiębiorstwa, które przez niewypełnianie obowiązków w zakresie VAT uzyskują przewagę rynkową.

W celu rozwiązania tego problemu dyrektywa 2020/284 wprowadza nowe regulacje w dyrektywie VAT polegające na nałożeniu na dostawców usług płatniczych obowiązku prowadzenia kwartalnej ewidencji odbiorców płatności i płatności transgranicznych. Ewidencje mają być przesyłane drogą elektroniczną, zgodnie z art. 24b ust. 1 rozporządzenia 904/2010, do państwa członkowskiego, w którym dostawcy usług płatniczych mają siedzibę lub w którym świadczą usługi. Następnie państwo członkowskie jest odpowiedzialne za przesyłanie zgromadzonych danych drogą elektroniczną do centralnego elektronicznego systemu informacji o płatnościach (CESOP), co musi nastąpić nie później niż dziesiątego dnia drugiego miesiąca następującego po kwartale, którego te dane dotyczą.

Zgodnie z art. 24b ust. 1 rozporządzenia 904/2010 dodanego rozporządzeniem CESOP każde państwo członkowskie gromadzi informacje na temat odbiorców płatności oraz płatności, od dostawców usług płatniczych:

- a) nie później niż do końca miesiąca następującego po upływie kwartału kalendarzowego, którego dotyczą informacje;
- b) za pomocą standardowego formularza elektronicznego.

Standardowy formularz elektroniczny został określony w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/1504 z dnia 6 kwietnia 2022 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do utworzenia centralnego

¹⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, z późn. zm.

¹¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 813, z późn. zm.

elektronicznego systemu informacji o płatnościach (CESOP) w celu zwalczania oszustw związanych z VAT¹², zwanym dalej: „rozporządzeniem 2022/1504”. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od 1 stycznia 2024 r.

Zgodnie z art. 4 ww. rozporządzenia standardowy formularz elektroniczny, o którym mowa w art. 24b ust. 1 lit. b) rozporządzenia 904/2010, przedkłada się w standardowym formacie XML zgodnie z tabelą danych w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Przepisy dyrektywy VAT, rozporządzenia 904/2010 i rozporządzenia 2022/1504 wprowadzają zatem w tym zakresie obligatoryjny wymóg przesyłania ewidencji w określonej strukturze (XML). Wskazuje na to również motyw (5) zdanie pierwsze rozporządzenia 2022/1504: Zgodnie z art. 24b ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 904/2010 państwa członkowskie mają przysyłać dane do CESOP w standardowym formacie. Należy określić elementy danych, jakie mają być przekazywane przez dostawców usług płatniczych w formacie dokumentu XML.

Wdrożenie rozporządzenia CESOP zmieniającego rozporządzenie 904/2010 będzie polegało na działaniach obejmujących dostosowanie odpowiednich procedur i systemów IT, wykonanie połączenia krajowych systemów informatycznych do bazy CESOP oraz opracowanie merytorycznych założeń funkcjonowania systemów informatycznych w tym zakresie.

Grupa projektowa przy komisji europejskiej opracowywała scheme XSD. Dane będą przekazywane do systemu krajowego za pomocą pliku w formacie XML. Ten sam plik (formularz) trafiać będzie do centralnego CESOPu. Schema XSD wraz z podręcznikiem użytkownika CESOP zostaną opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Generalnie dostawcy usług płatniczych zlokalizowani w UE będą zobowiązani do prowadzenia i przekazywania ewidencji po upływie każdego kwartału kalendarzowego, jeżeli kumulatywnie spełnione zostaną następujące warunki:

- i. środki pieniężne będą przekazywane od płatnika zlokalizowanego w państwie członkowskim (co do zasady jest to nabywca towarów/usług) do odbiorcy płatności zlokalizowanego w innym państwie członkowskim bądź poza UE (co do zasady jest to sprzedawca towarów/usług),
- ii. dostawca usług płatniczych zrealizuje w ciągu kwartału kalendarzowego w danym państwie członkowskim więcej niż 25 płatności na rzecz tego samego odbiorcy.

¹² Dz. Urz. UE L 235 z 12.09.2022 r., str. 19.

Zakres podmiotowy regulacji

Obowiązek prowadzenia ewidencji dotyczy dostawcy usług płatniczych, zdefiniowanego jako którąkolwiek z kategorii dostawców usług płatniczych wymienionych w art. 1 ust. 1 lit. a)–d) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylającej dyrektywę 2007/64/WE¹³, zwanej dalej „dyrektywą PSD2”, lub osobę fizyczną lub prawną korzystające ze zwolnienia zgodnie z art. 32 tej dyrektywy.

Dostawcą usług płatniczych są zatem:

- a) instytucje kredytowe zgodnie z definicją w art. 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, w tym ich oddziały w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 17 tego rozporządzenia, gdy takie oddziały znajdują się w Unii, bez względu na to, czy siedziby zarządu tych oddziałów znajdują się w Unii czy – zgodnie z art. 47 dyrektywy 2013/36/UE i prawem krajowym – poza Unią;
- b) instytucje pieniądza elektronicznego w rozumieniu art. 2 pkt 1 dyrektywy 2009/110/WE, w tym – zgodnie z art. 8 tej dyrektywy i prawem krajowym – ich oddziały, gdy takie oddziały znajdują się w Unii, a ich siedziby zarządu znajdują się poza Unią, o ile usługi płatnicze świadczone przez te oddziały są związane z emisją pieniądza elektronicznego;
- c) instytucje świadczące żyro pocztowe, które są na mocy prawa krajowego uprawnione do świadczenia usług płatniczych;
- d) instytucje płatnicze;
- e) osoby fizyczne lub prawne korzystające ze zwolnienia zgodnie z art. 32 dyrektywy PSD2.

Co istotne obowiązek prowadzenia ewidencji nie dotyczy jednak dostawców usług płatniczych zlokalizowanych poza terytorium Unii Europejskiej, gdyż podmioty te nie są objęte zakresem stosowania dyrektywy PSD2. Dla celów wywiązywania się z obowiązków w zakresie prowadzenia ewidencji, należy uznać, że dany dostawca usług płatniczych znajduje się w państwie członkowskim, gdy jego BIC lub kod identyfikacyjny odnosi się do tego państwa członkowskiego.

Zakres przedmiotowy regulacji

¹³ Dz. Urz. UE L 337 z 23.12.2015, str. 35, z późn. zm.

Dyrektywa VAT wprowadza nowe obowiązki w zakresie prowadzenia ewidencji przez dostawców usług płatniczych. Usługi płatnicze, których to dotyczy, są określone w załączniku nr 1 do dyrektywy PSD2 w pkt 3–6. Nie wszystkie usługi płatnicze mają znaczenie dla kontroli transgranicznych dostaw towarów i świadczenia usług. Istotne są jedynie te, które prowadzą do transgranicznego transferu środków na rzecz odbiorców płatności (lub dostawców usług płatniczych działających w imieniu odbiorców), i tylko wówczas, gdy płatnik znajduje się w jednym z państw członkowskich. Wynika to z faktu, że państwo członkowskie, z którego pochodzi płatność, wskazuje organom podatkowym miejsce konsumpcji. Pojęcie „transgraniczne” odnosi się do transakcji, w których konsument/płatnik znajduje się w jednym państwie członkowskim, a dostawca/odbiorca płatności – w innym państwie członkowskim bądź też na terytorium państwa trzeciego. Wynika z tego, że płatności krajowe nie będą objęte zakresem nowych regulacji.

Aby uwzględnić jedynie płatności, które mogą być powiązane z działalnością gospodarczą (a więc wykluczyć transgraniczne przelewy środków dokonywane w kontekście prywatnym), przewidziano próg liczby płatności transgranicznych otrzymywanych przez danego odbiorcę płatności. Dostawca usług płatniczych będzie musiał prowadzić ewidencję na temat danego odbiorcy płatności w celu jej udostępnienia administracjom podatkowym tylko wówczas, gdy łączna liczba płatności otrzymanych przez danego odbiorcę płatności przekroczy próg 25 płatności w kwartale kalendarzowym (jest to również okres sprawozdawczy dla dostawców usług płatniczych). Liczbę tych płatności oblicza się przez odniesienie do usług płatniczych świadczonych przez dostawcę usług płatniczych w podziale na poszczególne państwa członkowskie i poszczególne identyfikatory odbiorcy płatności.

Ponadto dostawcy usług płatniczych nie zawsze wiedzą, czy dany płatnik jest podatnikiem czy jedynie prywatnym konsumentem. W związku z tym, po przekroczeniu progu 25 płatności transgranicznych na rzecz tego samego odbiorcy płatności w kwartale, dostawcy usług płatniczych będą musieli przechowywać informacje dotyczące wszystkich płatności otrzymanych przez danego odbiorcę płatności, bez rozróżniania, czy płatnik jest konsumentem czy podatnikiem. Z powyższego wynika, że regulacje wprowadzone dyrektywą 2020/284 będą miały zastosowanie w ten sam sposób do płatności B2B i B2C.

Zasady określania lokalizacji odbiorców płatności i płatników

Dyrektywa VAT formułuje zasady, które dostawcy usług płatniczych muszą stosować w celu określenia lokalizacji płatników i odbiorców płatności. Zasady te nie odnoszą się do ustalania miejsca opodatkowania, lecz do określania lokalizacji odbiorców płatności i płatników w celu stosowania obowiązku prowadzenia ewidencji.

Należy zauważyć, że lokalizacja nie odnosi się do lokalizacji siedziby ani stałego lub zwykłego miejsca zamieszkania odbiorcy płatności ani płatnika. Dostawcy usług płatniczych są stronami trzecimi w kontekście stosunku umownego między podatnikami dostarczającymi towary i świadczącymi usługi a ich konsumentami. Z tego względu informacje dostępne dostawcom usług płatniczych przy wykonywaniu przez nich usług płatniczych niekoniecznie pokrywają się z informacjami, jakimi dysponują podatnicy na temat swoich konsumentów, czy też z informacjami niezbędnymi do ustalenia lokalizacji transakcji podlegającej opodatkowaniu. Lokalizacja jedynie determinuje obowiązek prowadzenia ewidencji przez dostawcę usług płatniczych.

Uznaje się, że płatnik znajduje się na terytorium państwa członkowskiego, któremu odpowiada IBAN rachunku płatniczego płatnika lub jakikolwiek inny identyfikator, który jednoznacznie identyfikuje płatnika oraz podaje jego lokalizację. Natomiast w przypadku braku takich identyfikatorów lokalizację płatnika ustala się w oparciu o identyfikator dostawcy usług płatniczych działającego w imieniu płatnika (BIC lub jakikolwiek inny kod identyfikacyjny instytucji). Takie same zasady stosuje się do ustalania lokalizacji odbiorcy płatności. Czyli, uznaje się, że odbiorca płatności znajduje się na terytorium państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, któremu odpowiada IBAN rachunku płatniczego odbiorcy płatności lub jakikolwiek inny identyfikator, który jednoznacznie identyfikuje odbiorcę płatności oraz podaje jego lokalizację. Natomiast w przypadku braku takich identyfikatorów lokalizację odbiorcy płatności ustala się w oparciu o identyfikator dostawcy usług płatniczych działającego w imieniu odbiorcy płatności.

Zakres danych zawartych w ewidencji

Dyrektywa VAT w art. 243d określa szczegółowo dane, które ma zawierać ewidencja prowadzona przez dostawcę usług płatniczych. Są to m.in. informacje pozwalające zidentyfikować dostawcę usług płatniczych prowadzącego ewidencję oraz informacje umożliwiające identyfikację odbiorcy płatności i dotyczące płatności otrzymanych przez tego odbiorcę (m.in. dotyczące kwoty, daty) i ewentualnych zwrotów płatności.

Inne obowiązki

Okres przechowywania ewidencji przez dostawców usług płatniczych wyniesie 3 lata od zakończenia roku podatkowego, w którym nastąpiła płatność.

Ewidencja będzie udostępniana nie później niż do końca miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczą informacje, za pomocą standardowego formularza elektronicznego państwu członkowskiego pochodzenia dostawcy usług płatniczych lub przyjmującym państwom członkowskim, gdy dostawca usług płatniczych świadczy usługi płatnicze w państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie pochodzenia. Czyli co do zasady dostawca usług płatniczych udostępnia ewidencję w państwie członkowskim, gdzie ma siedzibę. Dostawcy usług płatniczych będą musieli przekazywać informacje do przyjmujących państw członkowskich, o ile świadczą usługi w innych państwach członkowskich z oddziałem lub bez oddziału. Dostawcy usług płatniczych mogą według swojego uznania zorganizować wypełnianie obowiązku prowadzenia ewidencji wewnętrznie, ale dane muszą zostać przekazane do odpowiedniego państwa członkowskiego. Trzeba również podkreślić, że miejsce świadczenia usługi płatniczej nie należy określać przez zastosowanie zasad dotyczących miejsca świadczenia przewidzianych w dyrektywie VAT. Zasad tych nie należy mylić.

Oczekuje się, że wprowadzenie takiego rozwiązania spełni zakładane rezultaty. W ostatnich latach w przypadku większości zakupów dokonywanych przez Internet przez klientów europejskich płatności odbywają się z wykorzystaniem poleceń przelewu, poleceń zapłaty lub płatności kartą, za pośrednictwem dostawców usług płatniczych. Dostawcy ci posiadają szczegółowe informacje dotyczące płatności i odbiorcy płatności, które są konieczne do świadczenia usług płatniczych, mogą zatem przedstawić organom podatkowym pełny obraz zakupów dokonywanych w Internecie, aby pomóc im w należyтым wykonywaniu zadań polegających na monitorowaniu przestrzegania obowiązków w zakresie VAT, wykrywaniu i zwalczaniu transgranicznych oszustw w dziedzinie VAT.

Zakłada się, że wgląd i możliwość korzystania przez administracje skarbowe z danych o płatnościach przyczyni się do uszczelnienia poboru VAT i poprawy sytuacji uczciwych podatników, co powinno mieć wpływ na wspólny rynek.

II. Część szczegółowa

1) Zmiany w ustawie o VAT (art. 1)

Projektowana ustawa zawiera przepisy mające na celu implementację dyrektywy 2020/284 zmieniającej dyrektywę VAT.

W tym celu w dziale XI zatytułowanym „Dokumentacja” po rozdziale 2 dodaje się **rozdział 2a zatytułowany „Ogólne obowiązki dostawców usług płatniczych”** – implementacja sekcji 2a dodanej w tytule XI rozdział 4 dyrektywy VAT (**art. 1** projektu ustawy dotyczy dodanych art. 110a–110e ustawy o VAT).

Art. 110a ustawy o VAT

Dyrektywa 2020/284 wprowadza do dyrektywy VAT przepis art. 243a, który zawiera słowniczek pojęć na potrzeby obowiązków przewidzianych w sekcji 2a rozdziału 4 w tytule XI dyrektywy VAT (pt. „Ogólne obowiązki dostawców usług płatniczych”).

Pojęcia te zostały zdefiniowane przez referencje do aktów prawnych z innej dziedziny prawa niż VAT, a mianowicie do (i) dyrektywy PSD2 oraz (ii) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009¹⁴, zwanym dalej „rozporządzeniem 260/2012”.

Dostawcy usług płatniczych, na których ma zostać nałożony obowiązek prowadzenia ewidencji, w dyrektywie 2020/284 zostali określone przez odesłanie do przepisów dyrektywy PSD2. Niemniej jednak, wdrożenie tych rozwiązań do prawa krajowego nie może polegać na określeniu podmiotów, których dotyczy ten obowiązek, przez odesłanie do przepisów dyrektywy. Aby osiągnąć założony rezultat (zwalczanie oszustw w dziedzinie VAT przez nałożenie na dostawców usług płatniczych obowiązku prowadzenia ewidencji), a także aby zapewnić efektywność wprowadzanych norm, jest konieczne precyzyjne określenie podmiotów, których ten obowiązek ma dotyczyć. Adresaci tych norm (dostawcy usług płatniczych) muszą mieć pewność co do swoich praw i obowiązków. Odesłanie w prawie krajowym (ustawie o VAT) do przepisów dyrektywy PSD2 w sposób oczywisty nie zapewniłoby ani precyzji, ani pewności prawa. W przypadku zastosowania takiego rozwiązania bowiem konieczne byłoby każdorazowe dokonywanie oceny, czy dany podmiot jest – w świetle dyrektywy PSD2 – dostawcą usług płatniczych i czy w związku z tym ciąży na nim obowiązki związane z prowadzeniem ewidencji. Zatem takie rozwiązanie nie zapewniłoby prawidłowej implementacji dyrektywy 2020/284.

¹⁴ Dz. Urz. UE L 94 z 30.03.2012, str. 22.

Prawidłowym rozwiązaniem nie wydaje się również opcja zdefiniowania pojęć bezpośrednio w ustawie o VAT. Dyrektywa PSD2 również wymagała wdrożenia do krajowego porządku prawnego – co nastąpiło zasadniczo w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych¹⁵, zwanej dalej „ustawą o usługach płatniczych”. Definiowanie pojęć z zakresu usług płatniczych w ustawie o VAT polegałoby więc na powieleniu odpowiednich przepisów ww. ustawy o usługach płatniczych.

Aby zapewnić rezultat zakładany przez dyrektywę 2020/284, prawidłowym rozwiązaniem jest zdefiniowanie pojęć wymienionych w art. 243a dyrektywy VAT przez odesłanie w ustawie o VAT do odpowiednich krajowych przepisów o usługach płatniczych (w zakresie pojęć, które w dyrektywie 2020/284 zostały zdefiniowane przez odesłanie do dyrektywy PSD2).

Natomiast w odniesieniu do pojęć zdefiniowanych w dyrektywie 2020/284 przez odesłanie do rozporządzenia 260/2012, mając na względzie, że rozporządzenia unijne wiążą w całości i są bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich, zasadne jest odesłanie w prawie krajowym do przepisów tego rozporządzenia.

W projektowanym art. 110a ustawy o VAT, implementującym art. 243a dyrektywy VAT, na potrzeby stosowania przepisów nowo dodanego rozdziału wprowadzono następujące definicje:

- w **pkt 1** zdefiniowany został dostawca usług płatniczych, który będzie objęty obowiązkiem prowadzenia ewidencji

Zgodnie z art. 243a pkt 1 dyrektywy VAT „dostawca usług płatniczych” oznacza którąkolwiek z kategorii dostawców usług płatniczych wymienionych w art. 1 ust. 1 lit. a–d dyrektywy PSD2 lub osobę fizyczną lub prawną korzystającą ze zwolnienia zgodnie z art. 32 tej dyrektywy.

Definicja dostawcy usług płatniczych zawarta w art. 1 ust. 1 lit a–d dyrektywy PSD2 została transponowana odpowiednio w art. 4 ust. 2 pkt 1–6, 9 i 10 ustawy o usługach płatniczych, natomiast regulacje zawarte w art. 32 dyrektywy PSD2 zostały transponowane kolejno w art. 117f–117u ww. ustawy i odnoszą się do małej instytucji płatniczej wskazanej jako dostawca usług płatniczych w art. 4 ust. 2 pkt 11 tej ustawy.

Zakresem implementacji dyrektywy 2020/284 nie będą objęte biura usług płatniczych i małe instytucje płatnicze, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 10 i 11 ustawy o usługach płatniczych.

Obie kategorie dostawców usług płatniczych mogą wykonywać działalność wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP), co oznacza że usługa płatnicza powinna być

¹⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 2360, z późn. zm.

w całości wykonana przez małą instytucję płatniczą lub biuro usług płatniczych na terytorium RP (tj. usługa płatnicza nie może przekraczać granicy poprzez np. przelew transgraniczny, jak i dostawcy ci nie mogą prowadzić działalności w formie oddziału w innym państwie członkowskim).

Zatem dostawcą usług płatniczych jest:

- 1) bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe; zgodnie z tym przepisem przez bank krajowy rozumie się bank mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) oddział banku zagranicznego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 20 ustawy – Prawo bankowe; zgodnie z tym przepisem przez oddział banku zagranicznego rozumie się jednostkę organizacyjną banku zagranicznego wykonującą w jego imieniu i na jego rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego temu bankowi, przy czym wszystkie jednostki organizacyjne danego banku zagranicznego odpowiadające powyższym cechom, utworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się za jeden oddział;
- 3) instytucja kredytowa w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 17 ustawy – Prawo bankowe i odpowiednio oddział instytucji kredytowej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy – Prawo bankowe;

zatem dostawcą usług płatniczych jest instytucja kredytowa, o której mowa w art. 4 ust 1 pkt 1 rozporządzenia 575/2013, mająca siedzibę na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego i oddział instytucji kredytowej, o którym mowa w art. 4 ust 1 pkt 17 rozporządzenia 575/2013, niebędący oddziałem banku krajowego ani oddziałem banku zagranicznego;

- 4) instytucja pieniądza elektronicznego i oddział instytucji pieniądza elektronicznego – w przypadku gdy oddział znajduje się w państwie członkowskim, a siedziba takiej instytucji pieniądza elektronicznego znajduje się poza państwem członkowskim, o ile usługi płatnicze świadczone przez oddział są związane z wydawaniem pieniądza elektronicznego;
- 5) oddział podmiotu świadczącego w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim, zgodnie z prawem tego państwa, pocztowe usługi płatnicze, uprawnionego zgodnie z prawem tego państwa do świadczenia usług płatniczych oraz Poczta Polska Spółka Akcyjna w zakresie, w jakim odrębne przepisy upoważniają ją do

świadczenia usług płatniczych;

6) instytucja płatnicza;

7) spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa lub Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych¹⁶, w zakresie, w jakim odrębne przepisy uprawniają je do świadczenia usług płatniczych.

- **pkt 2** zawiera definicję usługi płatniczej

Zgodnie z art. 243a pkt 2 dyrektywy VAT „usługa płatnicza” oznacza którąkolwiek działalność gospodarczą określoną w pkt 3–6 załącznika I do dyrektywy PSD2.

Usługa płatnicza zdefiniowana w pkt 3–6 załącznika I do dyrektywy PSD2 ma swój odpowiednik w art. 3 ust. 1 pkt 2–6 ustawy o usługach płatniczych.

Zatem przez usługi płatnicze rozumie się działalność polegającą na:

- 1) wykonywaniu transakcji płatniczych, w tym transferu środków pieniężnych na rachunek płatniczy u dostawcy użytkownika lub u innego dostawcy:
 - a) przez wykonywanie usług polecenia zapłaty, w tym jednorazowych poleceń zapłaty,
 - b) przy użyciu karty płatniczej lub podobnego instrumentu płatniczego,
 - c) przez wykonywanie usług polecenia przelewu, w tym stałych zleceń;
- 2) wykonywaniu transakcji płatniczych wymienionych powyżej, w ciężar środków pieniężnych udostępnionych użytkownikowi z tytułu kredytu, a w przypadku instytucji płatniczej lub instytucji pieniądza elektronicznego – kredytu, o którym mowa w art. 74 ust. 3 lub art. 132j ust. 3 ustawy o usługach płatniczych;
- 3) wydawaniu instrumentów płatniczych;
- 4) umożliwianiu akceptowania instrumentów płatniczych oraz wykonywania transakcji płatniczych, zainicjowanych instrumentem płatniczym płatnika przez akceptanta lub za jego pośrednictwem, polegających w szczególności na obsłudze autoryzacji, przesyłaniu do wydawcy instrumentu płatniczego lub systemów płatności zleceń płatniczych płatnika lub akceptanta, mających na celu przekazanie akceptantowi należnych mu środków,

¹⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 924, z późn. zm.

z wyłączeniem czynności polegających na rozliczaniu i rozrachunku tych transakcji w ramach systemu płatności w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (acquiring)¹⁷;

5) świadczeniu usługi przekazu pieniężnego;

- **pkt 3** zawiera definicję płatności

Zgodnie z art. 243a pkt 3 dyrektywy VAT „płatność” oznacza, z wyjątkiem wyłączeń przewidzianych w art. 3 dyrektywy PSD2, transakcję płatniczą zdefiniowaną w art. 4 pkt 5 tej dyrektywy lub usługę przekazu pieniężnego zdefiniowaną w art. 4 pkt 22 tej dyrektywy.

Definicję płatności uwzględniającej wyjątki z art. 3 dyrektywy PSD2 oraz charakterystykę transakcji płatniczej z art. 4 pkt 5 dyrektywy PSD2 a także usługi przekazu pieniężnego z art. 4 pkt 22 dyrektywy PSD2, znajdziemy kolejno w art. 6 ustawy o usługach płatniczych (określającym wyjątki), art. 2 pkt 29 tej ustawy (określającym pojęcie transakcji płatniczej) oraz art. 3 ust. 3 tej ustawy (definiującym usługę przekazu pieniężnego).

Zarówno art. 3 dyrektywy PSD2, jak i transponujący go art. 6 ustawy o usługach płatniczych nie zawierają wyłączeń odnoszących się do samego zakresu pojęcia transakcji płatniczych czy, w węższym zakresie, usługi przekazu pieniężnego, odnoszą się one natomiast, do samego zakresu stosowania, kolejno przepisów tej dyrektywy oraz tej ustawy. Natomiast w przypadku proponowanego przepisu mamy do czynienia z sytuacją odwrotną, tj. pojęcie płatności zostało ograniczone (czyli nie obejmuje czynności wskazanych w art. 6). Takie wyłączenie jest zatem zasadne.

Płatnością jest zatem transakcja płatnicza (czyli zainicjowana przez płatnika lub odbiorcę wpłata, transfer lub wypłata środków pieniężnych) lub usługa przekazu pieniężnego (czyli usługa płatnicza świadczona bez pośrednictwa rachunku płatniczego prowadzonego dla płatnika, polegająca na transferze do odbiorcy lub do innego dostawcy przyjmującego środki pieniężne dla odbiorcy środków pieniężnych otrzymanych od płatnika lub polegająca na przyjęciu środków pieniężnych dla odbiorcy i ich udostępnieniu odbiorcy), z wyłączeniem:

- 1) transakcji płatniczych dokonywanych wyłącznie w gotówce bezpośrednio między płatnikiem a odbiorcą;

¹⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1581.

- 2) transakcji płatniczych między płatnikiem a odbiorcą, dokonywanych za pośrednictwem umocowanej osoby wykonującej czynności zmierzające do zawarcia przez płatnika i odbiorcę oznaczonej umowy lub zawierającej taką umowę, w imieniu lub na rzecz wyłącznie płatnika albo wyłącznie odbiorcy;
- 3) transportu banknotów i monet, w szczególności ich odbierania, przetwarzania oraz dostarczania;
- 4) transakcji płatniczych w ramach wykonywanego niezawodowo gromadzenia i dostarczania gotówki w toku działalności niezarobkowej, w szczególności zbierania i wydatkowania środków pieniężnych w ramach zbiórek publicznych;
- 5) usług, w ramach których odbiorca, na żądanie płatnika zgłoszone przed wykonaniem transakcji płatniczej mającej na celu dokonanie zapłaty za zakupione towary lub usługi, w ramach tej transakcji płatniczej wypłaca płatnikowi gotówkę (usług „cash back”);
- 6) wymiany walutowej z gotówki na gotówkę bez pośrednictwa rachunku płatniczego;
- 7) transakcji płatniczych opartych na jednym z następujących dokumentów w postaci papierowej, wystawionych na dostawcę w celu postawienia środków pieniężnych do dyspozycji odbiorcy:
 - a) czeku zgodnego z Konwencją w sprawie jednolitej ustawy o czekach¹⁸,
 - b) czeku podobnego do czeku, o którym mowa w lit. a, który podlega przepisom państw członkowskich niebędących stroną konwencji, o której mowa w lit. a,
 - c) weksła trasowanego zgodnego z Konwencją w sprawie jednolitej ustawy o wekslach trasowanych i własnych¹⁹,
 - d) weksła trasowanego podobnego do weksła, o którym mowa w lit. c, który podlega przepisom państw członkowskich niebędących stroną konwencji, o której mowa w lit. c,
 - e) znaku legitymacyjnego, w tym voucherów,
 - f) czeku podróznego,
 - g) przekazu pocztowego w rozumieniu aktów Światowego Związku Pocztowego;
- 8) transakcji płatniczych dokonywanych w ramach systemu płatności lub w ramach systemu rozrachunku papierów wartościowych, o którym mowa w art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24

¹⁸ Dz. U. z 1937 r. poz. 181, z późn. zm.

¹⁹ Dz. U. z 1937 r. poz. 175, z późn. zm.

sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami;

- 9) transakcji płatniczych dokonywanych w związku z obsługą instrumentów finansowych i wynikających z nich praw, w tym dywidend, innych dochodów, oraz transakcji dokonywanych w związku ze sprzedażą lub umorzeniem papierów wartościowych, w szczególności dokonywanych przez podmioty wymienione w pkt 8 lub podmioty podlegające nadzorowi sprawowanemu na podstawie ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym²⁰;
- 10) usług świadczonych przez dostawców usług technicznych, wspierających świadczenie usług płatniczych, jeżeli nie wchodzi oni w posiadanie środków pieniężnych będących przedmiotem transakcji płatniczej, w szczególności usług przetwarzania i przechowywania danych, usług powierniczych i ochrony prywatności, usług przekazywania między płatnikiem a odbiorcą informacji o transakcji płatniczej, uwierzytelniania danych i podmiotów, dostarczania technologii informatycznych (IT) i sieci komunikacyjnych, dostarczania i utrzymania terminali i urządzeń wykorzystywanych do świadczenia usług płatniczych, z wyjątkiem usług inicjowania transakcji płatniczej i usług dostępu do informacji o rachunku;
- 11) usług opartych na instrumentach płatniczych, które można wykorzystywać jedynie w ograniczony sposób i które spełniają co najmniej jeden z poniższych warunków:
 - a) pozwalają posiadaczowi nabywać towary lub usługi wyłącznie w placówkach wydawców tych instrumentów lub w ramach ograniczonej sieci podmiotów związanych umową handlową bezpośrednio z zawodowym wydawcą tych instrumentów,
 - b) służą wyłącznie do nabywania bardzo ograniczonego zakresu towarów lub usług,
 - c) mogą być używane wyłącznie w jednym państwie członkowskim, jeżeli instrumenty takie są dostarczane na wniosek przedsiębiorcy lub jednostki sektora finansów publicznych, są regulowane ze względu na określone cele społeczne lub podatkowe przez krajowy lub samorządowy organ administracji publicznej i służą do nabycia określonych towarów lub usług od dostawców związanych z wydawcą umową handlową;
- 12) transakcji płatniczych przeprowadzanych przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego,

²⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 660, z późn. zm.

dokonywanych obok usług telekomunikacyjnych na rzecz użytkownika końcowego, doliczanych do należności za usługi telekomunikacyjne:

- a) w celu nabycia treści cyfrowych lub usług głosowych, niezależnie od urządzenia stosowanego do nabycia lub wykorzystania treści cyfrowych lub
- b) dokonywanych za pomocą urządzenia elektronicznego lub z jego użyciem, jeżeli transakcja płatnicza jest przeprowadzana w ramach zbiórek publicznych lub w celu zakupu biletów, w szczególności komunikacyjnych, parkingowych oraz biletów wstępu na imprezy artystyczne, rozrywkowe lub sportowe

– jeżeli wartość pojedynczej transakcji płatniczej, o której mowa w lit. a lub b, nie przekracza równowartości w walucie polskiej 50 euro oraz łączna wartość transakcji płatniczych dotyczących jednego użytkownika końcowego, także w przypadku gdy należności za usługi telekomunikacyjne są opłacane z góry, nie przekracza równowartości w walucie polskiej 300 euro miesięcznie, przy czym kwoty wyrażone w euro oblicza się przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu 31 października poprzedniego roku;

13) transakcji płatniczych przeprowadzanych między dostawcami, ich agentami lub oddziałami na ich własny rachunek;

14) transakcji płatniczych i usług dodatkowych, o których mowa w art. 74 ust. 1 pkt 1 ustawy o usługach płatniczych, ściśle powiązanych ze świadczeniem usług płatniczych, przeprowadzanych między jednostką dominującą a jednostką zależną lub między jednostkami zależnymi od tej samej jednostki dominującej, z udziałem dostawcy należącego do tej samej grupy;

15) usług wypłat gotówki przy użyciu bankomatów, świadczonych przez podmioty działające na rzecz co najmniej jednego wydawcy instrumentów płatniczych i niebędące stroną umowy ramowej z osobą wypłacającą gotówkę z rachunku płatniczego przy użyciu bankomatu, jeżeli podmioty te nie świadczą innych usług płatniczych;

16) usług wykonywanych wyłącznie z wykorzystaniem papierowych książeczek oszczędnościowych, w przypadku gdy wszelkie transakcje są rejestrowane wyłącznie w tych książeczkach.

Z powyższego wynika, że rozliczenia pomiędzy dostawcami usług płatniczych (przepływy środków między dostawcą usług płatniczych płatnika i dostawcą usług płatniczych odbiorcy, faktycznie pochodzących od płatnika i przeznaczonych dla odbiorcy płatności) nie będą objęte

zakresem tej ustawy, a tym samym nie będą ewidencjonowane. Powyższe dotyczy również transakcji przeprowadzanych między dostawcami usług płatniczych, ich agentami lub oddziałami na ich własny rachunek. Przepis art. 54 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych zawiera wyjaśnienie, w jaki sposób muszą być wykonywane płatności, tj. dostawca usług płatniczych płatnika jest obowiązany przekazać środki do dostawcy usług płatniczych odbiorcy płatności, który będzie musiał uznać rachunek płatniczy w określonym terminie po otrzymaniu zlecenia płatniczego. Zlecenie płatnicze oznacza instrukcję płatnika skierowaną do jego dostawcy usług płatniczych z żądaniem wykonania transakcji płatniczej. Dostawcy usług płatniczych realizują swoje własne płatności, nie zlecają ich innym dostawcom usług płatniczych;

- **pkt 4 wprowadza** definicję płatnika

Zgodnie z art. 243a pkt 4 dyrektywy VAT „płatnik” oznacza płatnika zdefiniowanego w art. 4 pkt 8 dyrektywy PSD2.

Pojęcie płatnika z art. 4 pkt 8 dyrektywy PSD2 ma swój polski odpowiednik w art. 2 pkt 22 ustawy o usługach płatniczych. Zgodnie z tym przypisem płatnikiem jest osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, składająca zlecenie płatnicze. Zatem płatnik jest pierwotnym nadawcą środków;

- w **pkt 5** zdefiniowano odbiorcę płatności

Zgodnie z art. 243a pkt 5 dyrektywy VAT „odbiorca płatności” oznacza odbiorcę zdefiniowanego w art. 4 pkt 9 dyrektywy PSD2, który został transponowany w art. 2 pkt 18 ustawy o usługach płatniczych.

Stosownie do art. 2 pkt 18 ustawy o usługach płatniczych przez odbiorcę rozumie się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, będącą odbiorcą środków pieniężnych stanowiących przedmiot transakcji płatniczej. Definicja odbiorcy płatności wskazuje zatem, że jest nim osoba fizyczna lub prawna, która jest zamierzonym odbiorcą środków będących przedmiotem transakcji płatniczej. W rezultacie zamierzony odbiorca oznacza beneficjenta końcowego;

- w **pkt 6** wprowadzono definicję państwa członkowskiego pochodzenia

Zgodnie z art. 243a pkt 6 dyrektywy VAT „państwo członkowskie pochodzenia” oznacza państwo członkowskie pochodzenia zdefiniowane w art. 4 pkt 1 dyrektywy PSD2. Ustawa o usługach płatniczych w art. 2 pkt 17, transponującym ww. przepis dyrektywy PSD2,

posługuje się pojęciem „macierzyste państwo członkowskie”.

Zatem państwo członkowskie pochodzenia, o którym mowa w art. 4 pkt 1 dyrektywy PSD2, to odpowiednio macierzyste państwo członkowskie z art. 2 pkt 17 ustawy o usługach płatniczych, czyli państwo członkowskie, na terenie którego dostawca lub wydawca pieniądza elektronicznego ma swoją siedzibę albo, jeżeli podmiot ten nie posiada siedziby zgodnie z właściwym dla niego prawem państwa członkowskiego, państwo członkowskie, w którym znajduje się jego główne miejsce wykonywania działalności.

Definicja ta będzie miała zastosowanie wyłącznie do działu XI, aby uniknąć pomyłek z państwem członkowskim siedziby do celów VAT;

- **pkt 7** zawiera definicję przyjmującego państwa członkowskiego

Zgodnie z art. 243a pkt 7 dyrektywy VAT „przyjmujące państwo członkowskie” oznacza przyjmujące państwo członkowskie zdefiniowane w art. 4 pkt 1 dyrektywy PSD2. Ustawa o usługach płatniczych w art. 2 pkt 6, transponującym ww. przepis dyrektywy PSD2, w to miejsce posługuje się pojęciem „goszczące państwo członkowskie”.

Zgodnie z art. 2 pkt 6 ustawy o usługach płatniczych przez goszczące państwo członkowskie rozumie się państwo członkowskie inne niż macierzyste państwo członkowskie, w którym dostawca świadczy usługi płatnicze, w tym za pośrednictwem agenta prowadzącego działalność w tym państwie lub przez znajdujący się w tym państwie oddział, lub wydawca pieniądza elektronicznego wydaje pieniądź elektroniczny, w tym przez znajdujący się w tym państwie oddział;

- **pkt 8** zawiera definicję rachunku płatniczego

Zgodnie z art. 243a pkt 8 dyrektywy VAT „rachunek płatniczy” oznacza rachunek płatniczy zdefiniowany w art. 4 pkt 12 dyrektywy PSD2. Przepis ten został zaimplementowany w ustawie o usługach płatniczych w art. 2 pkt 25.

Zgodnie ze wskazanym przepisem rachunek płatniczy to rachunek prowadzony dla jednego lub większej liczby użytkowników służący do wykonywania transakcji płatniczych, przy czym przez rachunek płatniczy rozumie się także rachunek bankowy oraz rachunek członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, jeżeli rachunki te służą do wykonywania transakcji płatniczych.

- **pkt 9** wprowadza definicję IBAN

„IBAN” oznacza, zdefiniowany w art. 2 pkt 15 rozporządzenia 260/2012, międzynarodowy

numer identyfikacyjny rachunku płatniczego, który jednoznacznie wskazuje indywidualny rachunek płatniczy w państwie członkowskim i którego elementy są określone w normie Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej (ISO);

- **pkt 10** wprowadza definicję BIC

„BIC” oznacza, zdefiniowany w art. 2 pkt 16 rozporządzenia 260/2012, kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie wskazuje dostawcę usług płatniczych i którego elementy są określone w normie ISO;

Art. 110b ustawy o VAT

Zgodnie z projektowanym **art. 110b ust. 1 ustawy o VAT** dostawca usług płatniczych jest obowiązany prowadzić ewidencję odbiorców płatności i płatności transgranicznych w odniesieniu do świadczonych usług płatniczych, w postaci elektronicznej za każdy kwartał, jeżeli w ciągu kwartału świadczy usługi płatnicze odpowiadające ponad 25 płatnościom transgranicznym na rzecz tego samego odbiorcy płatności.

Z powyższego wynika, że dostawca usług płatniczych będzie musiał prowadzić ewidencję na temat danego odbiorcy płatności i płatności tylko wówczas, gdy łączna liczba płatności transgranicznych na rzecz tego samego odbiorcy płatności przekroczy próg 25 płatności w kwartale. Próg jest obliczany dla każdego dostawcy usług płatniczych świadczącego usługę płatniczą na rzecz odbiorcy. W takim przypadku, jeżeli próg zostanie przekroczony w obrębie dostawcy usług płatniczych, dostawca ten zgłosi transakcje. Próg powinien być liczony na podstawie każdej indywidualnej płatności otrzymanej przez odbiorcę płatności, a nie na podstawie partii płatności otrzymywanych okresowo. To właśnie informacje dotyczące indywidualnej płatności między pierwotnym płatnikiem a zamierzonym odbiorcą będą musiały zostać uwzględnione w rejestrach. Przepis ten stanowi implementację art. 243b ust. 1 akapit pierwszy i akapit drugi zdanie pierwsze oraz ust. 2 akapit pierwszy dyrektywy VAT.

Dodawany **art. 110b ust. 2 ustawy o VAT**, stanowiący implementację art. 243b ust. 1 akapit drugi zdanie drugie dyrektywy VAT, doprecyzowuje, że płatność uznaje się za transgraniczną w przypadku, gdy płatnik znajduje się na terytorium jednego państwa członkowskiego, a odbiorca płatności znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego lub terytorium państwa trzeciego. Z płatnością transgraniczną będziemy mieć do czynienia wtedy, gdy środki pieniężne będą przekazywane od płatnika zlokalizowanego w państwie członkowskim do odbiorcy zlokalizowanego w innym państwie członkowskim bądź poza UE. Zatem płatności krajowe nie będą objęte zakresem niniejszej regulacji.

W związku z tym, jeżeli zarówno płatnik, jak i odbiorca płatności, znajdują się na terytorium tego samego państwa członkowskiego lub poza UE, nowe obowiązki nie mają zastosowania.

Dla celów stosowania tego przepisu w projektowanym **art. 110b ust. 3 ustawy o VAT** określono kryteria ustalania, czy płatność jest płatnością transgraniczną, czyli kiedy uznaje się, że płatnik znajduje się na terytorium państwa członkowskiego, a odbiorca płatności znajduje się na terytorium państwa członkowskiego albo na terytorium państwa trzeciego. Na ich podstawie dostawca usług płatniczych określa, czy podlega obowiązkowi ewidencyjnemu czy nie. Przepis ten stanowi implementację art. 243c dyrektywy VAT.

Zgodnie z **art. 110b ust. 3 pkt 1 ustawy o VAT** za lokalizację płatnika uważa się państwo członkowskie określone identyfikatorem rachunku płatniczego płatnika. W rozporządzeniu 260/2012 ustalono, że identyfikatorem indywidualnego rachunku płatniczego w państwie członkowskim jest IBAN – międzynarodowy numer rachunku bankowego. Jeżeli płatność jest realizowana za pośrednictwem usługi płatniczej nieobjętej tym rozporządzeniem (które ma zastosowanie wyłącznie do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro), lokalizację płatnika można określić za pomocą innego identyfikatora rachunku płatniczego płatnika (np. e-Wallet nie wydaje nr IBAN, lecz wydaje nr rachunków płatniczych – te podmioty muszą być w stanie skontaktować się z klientem bez względu na to, czy jest on płatnikiem czy odbiorcą).

Istnieją również transakcje płatnicze (przekazy pieniężne), w których środki są przekazywane odbiorcy bez tworzenia rachunku płatniczego przypisanego płatnikowi. W wypadku gdy środki pieniężne nie są przekazywane na żaden rachunek płatniczy, za lokalizację płatnika uważa się państwo członkowskie, określone innym identyfikatorem, który jednoznacznie identyfikuje płatnika i podaje jego lokalizację. W przypadku braku takich identyfikatorów przyjmuje się, że płatnik znajduje się w państwie członkowskim określonym identyfikatorem dostawcy usług płatniczych działającego w imieniu płatnika. Identyfikatorem dostawcy usług płatniczych płatnika jest BIC lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie go identyfikuje oraz podaje jego lokalizację (np. w przypadku transferu środków przez Western Union stosuje się kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie wskazuje dostawcę usług płatniczych i którego elementy są określone w normie ISO (BIC) lub jakkolwiek inny kod identyfikujący dostawcę).

Zgodnie z **art. 110b ust. 3 pkt 2 ustawy o VAT** za lokalizację odbiorcy płatności uważa się państwo członkowskie albo państwo trzecie określone identyfikatorem rachunku płatniczego (IBAN), na który przekazywane są środki pieniężne. W wypadku gdy środki pieniężne przekazywane są na rachunek płatniczy identyfikowany za pomocą innego identyfikatora niż

IBAN lub gdy nie są przekazywane na żaden rachunek płatniczy, za lokalizację odbiorcy uważa się państwo członkowskie albo państwo trzecie określone innym identyfikatorem, który jednoznacznie identyfikuje odbiorcę płatności i podaje jego lokalizację. Natomiast w przypadku braku takich identyfikatorów lokalizację odbiorcy płatności ustala się w oparciu o identyfikator dostawcy usług płatniczych działającego w imieniu odbiorcy. Identyfikatorem dostawcy usług płatniczych dostawcy jest BIC lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie go identyfikuje oraz podaje jego lokalizację.

Należy zauważyć, że lokalizacja płatnika lub odbiorcy płatności jest określana na podstawie kodu BIC lub innego kodu identyfikacyjnego dostawcy jedynie w przypadkach, gdy żaden z identyfikatorów płatnika lub odbiorcy płatności nie ma zastosowania.

Podczas przetwarzania płatności dostawcy usług płatniczych wymieniają różnego rodzaju elementy danych, które umożliwiają identyfikację płatnika, ale mogą się różnić w zależności od metody płatności.

W przypadku poleceń przelewu i poleceń zapłaty rozporządzenie 260/2012 oraz zbiory zasad dotyczących poleceń przelewu i poleceń zapłaty wymagają wymiany IBAN płatnika pomiędzy dostawcami usług płatniczych podczas przetwarzania transakcji płatniczej.

W przypadku płatności kartą płatniczą informacje potrzebne do ustalenia lokalizacji płatnika są dostępne za pośrednictwem numeru karty, który musi zostać przekazany w celu zainicjowania płatności. Wykorzystując PAN i BIN karty, dostawcy usług płatniczych są w stanie prześledzić wydawcę karty, a tym samym kraj pochodzenia płatności oraz tożsamość pierwotnego płatnika.

Instytucje przekazu pieniężnego, takie jak Western Union, nie posiadają informacji o płatniku ani odbiorcy płatności, ponieważ ich model biznesowy opiera się na anonimowości obu tych podmiotów. Niemniej jednak są one świadome, który dostawca usług płatniczych jest tym, który uruchamia proces, a tym samym, skąd pochodzą środki.

Wreszcie dostawcy pieniądza elektronicznego (jak Paypal) posiadają informacje zarówno o płatniku, jak i o odbiorcy płatności, ponieważ obaj muszą założyć konto u danego dostawcy, aby móc korzystać z jego usług. W związku z tym mogą oni bardzo łatwo uzyskać informacje o początkowym płatniku.

Sposób obliczania powyższego progu został określony w **art. 110b ust. 4 ustawy o VAT**, który stanowi implementację art. 243b ust. 2 akapit drugi dyrektywy VAT. Zgodnie z tym przepisem liczbę płatności transgranicznych oblicza się przez odniesienie do usług płatniczych świadczonych przez dostawcę usług płatniczych w podziale na poszczególne państwa

członkowskie i poszczególne identyfikatory lub kody identyfikacyjne.

Z powyższego wynika zatem, że po pierwsze próg 25 transgranicznych płatności ma być kalkulowany odrębnie dla poszczególnych państw członkowskich, w których wykonane zostały usługi płatnicze (dostawcy usług płatniczych obliczają próg na poziomie krajowym, na podstawie miejsca świadczenia przez nich usług płatniczych). Próg oblicza się, biorąc pod uwagę usługi płatnicze świadczone przez dostawcę usług płatniczych w jednym państwie członkowskim. Oznacza to, że próg dotyczy poszczególnych państw członkowskich, a nie jest to próg globalny (np.: jeżeli bank z siedzibą w Polsce posiada oddziały w Niemczech, a oddziały te realizują łącznie ponad 25 płatności na rzecz tego samego odbiorcy płatności, wówczas należy prowadzić rejestr i przekazywać informacje do Niemiec).

Po drugie obliczenia dokonuje się w podziale na poszczególne identyfikatory lub kody identyfikacyjne odbiorcy płatności, o których mowa w art. 110b ust. 3 pkt 2 – czyli jeżeli odbiorca płatności posiada więcej niż jeden identyfikator lub kod identyfikacyjny, obliczenie powinno być dokonywane dla każdego odbiorcy płatności według tych identyfikatorów (czyli jeden próg na jeden identyfikator). Stosując tę zasadę, dostawcy usług płatniczych będą musieli wziąć pod uwagę wszystkie płatności transgraniczne dokonane na jeden IBAN. Jeżeli ilość płatności transgranicznych wykonanych na ten IBAN w danym kwartale przekroczy 25, wówczas dostawca usług płatniczych będzie musiał wykazać wszystkie te transakcje w ewidencji.

Natomiast jeżeli odbiorca płatności posiada kilka identyfikatorów, a dostawca usług płatniczych może zidentyfikować posiadacza różnych rachunków i osobę kryjącą się za innymi identyfikatorami jako tego samego odbiorcę płatności, obliczenie powinno być dokonane dla każdego odbiorcy płatności. Chodzi o sytuację, gdy odbiorca płatności posiada np. dwa rachunki płatnicze u tego samego dostawcy usług płatniczych i ten może zidentyfikować, że pod tymi rachunkami kryje się ten sam odbiorca – wówczas te dwa rachunki należy uznać za jeden dla celów porównania z progiem i uwzględnić w obliczeniach wszystkie płatności na oba rachunki.

Należy zauważyć, że obowiązki określone w niniejszej ustawie nie mają zastosowania do dostawców usług płatniczych nieobjętych zakresem stosowania ustawy o usługach płatniczych. Obowiązkiem ewidencyjnym nie będą zatem objęci dostawcy usług płatniczych odbiorcy płatności spoza UE. Zgodnie z dodanym **art. 110b ust. 5 ustawy o VAT** wymóg prowadzenia ewidencji nie dotyczy również usług płatniczych świadczonych przez dostawcę usług płatniczych płatnika w odniesieniu do jakiegokolwiek płatności transgranicznej, w przypadku

której co najmniej jeden z dostawców usług płatniczych odbiorcy płatności znajduje się w państwie członkowskim. Dostawca usług płatniczych znajduje się w państwie członkowskim, gdy jego kod identyfikacyjny instytucji (BIC) lub inny kod identyfikacyjny instytucji odnosi się do tego państwa członkowskiego. Przepis ten zwalnia dostawców usług płatniczych płatnika z obowiązku prowadzenia ewidencji, jeżeli obowiązek ten w odniesieniu do danej płatności dotyczy dostawców usług płatniczych odbiorcy płatności. Określenie, czy istnieje taki obowiązek czy nie, jest dokonywane w odniesieniu do każdej płatności transgranicznej.

Weryfikacja obowiązku sprawozdawczego w oparciu o kod identyfikacyjny instytucji (BIC) ma ułatwić dostawcy usług płatniczych płatnika zorientowanie się, czy obowiązek prowadzenia ewidencji ma do niego zastosowanie czy też nie.

Powyższy przepis zwalnia dostawcę usług płatniczych płatnika z obowiązku prowadzenia ewidencji w przypadku płatności wewnątrzunijnych. Projektowany przepis określa również, że na dostawcach usług płatniczych płatnika będzie ciążył obowiązek prowadzenia ewidencji w przypadku płatności transgranicznych, wyłącznie jeżeli żaden z dostawców usług płatniczych odbiorcy płatności nie znajduje się w państwie członkowskim (czyli tzw. płatność poza unijną). Możliwe jest bowiem, że w realizacji jednej płatności od płatnika do odbiorcy uczestniczy szereg dostawców usług płatniczych (dochodzi do szeregu transferów środków pieniężnych między poszczególnymi dostawcami usług płatniczych). Jeżeli w tym łańcuchu na jednym z dostawcy usług płatniczych odbiorcy płatności spoczywa obowiązek prowadzenia ewidencji, to wówczas dostawca usług płatniczych płatnika nie ma obowiązku prowadzenia takiej ewidencji, nawet jeśli niektórzy z dostawców usług płatniczych odbiorcy w łańcuchu mają siedzibę poza UE. Inaczej mówiąc, gdy dostawcy usług płatniczych odbiorcy płatności znajdują się w państwie członkowskim, obowiązek sprawozdawczy spoczywa wyłącznie na nich. Jeżeli w łańcuchu płatności ze strony odbiorcy płatności uczestniczy więcej niż jeden dostawca usług płatniczych, wszyscy oni będą odpowiedzialni za zgłaszanie danych.

Taka regulacja ma na celu uniknięcie dublowania tych samych transakcji płatniczych przez dwa podmioty – z jednej strony przez dostawcę usług płatniczych płatnika, a z drugiej strony przez dostawcę usług płatniczych odbiorcy płatności.

Wreszcie ostatnie zdanie projektowanego przepisu ustanawia specjalną zasadę dotyczącą obliczania progu, a mianowicie, nawet jeśli płatność nie jest zgłaszana przez dostawcę usług płatniczych płatnika, jest ona nadal uwzględniana przy obliczaniu i sumowaniu progu 25 płatności transgranicznych.

Przykład: dostawca usług płatniczych płatnika z państwa członkowskiego 1 wykonuje transakcje płatnicze na rzecz odbiorcy, który posiada rachunek płatniczy w państwie członkowskim 2 oraz inny w państwie trzecim. W ciągu danego kwartału dostawca usług płatniczych płatnika wykonuje 30 płatności na rachunek płatniczy w państwie członkowskim 2 i 20 płatności na rachunek płatniczy w państwie trzecim.

Przy zastosowaniu przepisów projektowanego art. 110b ust. 1 ustawy o VAT spełnione są wszystkie warunki do uruchomienia obowiązku sprawozdawczego, jednak dostawca usług płatniczych płatnika nie będzie zgłaszał płatności na rachunek płatniczy w państwie członkowskim 2, ponieważ zostaną one zgłoszone przez dostawcę usług płatniczych odbiorcy płatności w państwie członkowskim 2.

Będzie on jednak musiał zgłosić płatności na rachunek płatniczy w państwie trzecim, ponieważ próg musi być obliczony z uwzględnieniem płatności na rachunek płatniczy w państwie członkowskim 2, a zatem przekracza 25 płatności transgranicznych.

Art. 110c ustawy o VAT

Art. 110c ustawy o VAT stanowi implementację art. 243d dyrektywy VAT.

Szczegółowy zakres danych, które powinna zawierać ewidencja prowadzona przez dostawców usług płatniczych, określa projektowany **art. 110c ustawy o VAT**. Zgodnie z tym przepisem ewidencja prowadzona przez dostawców usług płatniczych powinna zawierać następujące informacje:

- 1) BIC lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę odbiorcy płatności zgodnie z danymi posiadanymi przez dostawcę usług płatniczych;
- 3) numer, za pomocą którego odbiorca płatności jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej lub inny numer, za pomocą którego odbiorca płatności jest zidentyfikowany dla celów podatkowych, jeżeli jest dostępny;
- 4) IBAN, a jeżeli IBAN nie jest dostępny – inny identyfikator, który jednoznacznie identyfikuje odbiorcę płatności oraz podaje jego lokalizację;
- 5) BIC lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych działającego w imieniu odbiorcy płatności oraz podaje jego lokalizację, w przypadku gdy odbiorca płatności otrzymuje środki pieniężne nie mając rachunku

płatniczego;

- 6) adres odbiorcy płatności, jeżeli jest dostępny, zgodnie z danymi posiadanymi przez dostawcę usług płatniczych;
- 7) następujące dane dotyczące płatności transgranicznych oraz zwrotów płatności zidentyfikowanych jako odnoszące się do płatności transgranicznych:
 - a) datę i godzinę dokonania płatności lub zwrotu płatności,
 - b) kwotę i walutę płatności lub zwrotu płatności,
 - c) państwo członkowskie pochodzenia płatności otrzymanej przez odbiorcę płatności lub w imieniu odbiorcy płatności lub odpowiednio państwo członkowskie przeznaczenia zwrotu płatności oraz informacje wykorzystane do określenia miejsca pochodzenia lub przeznaczenia płatności lub zwrotu płatności zgodnie z art. 110b ust. 3.

W załączniku do rozporządzenia 2022/1504 (pkt 13) wyjaśniono, jakiego rodzaju informacje wykorzystane do ustalenia pochodzenia płatności lub przeznaczenia zwrotu płatności powinny być wykazane w ewidencji.

Zgodnie ze wskazanym pkt 13 załącznika do rozporządzenia 2022/1504 dostawcy usług płatniczych wskażą w ewidencji, że lokalizacja została wyprowadzona na podstawie

- numeru IBAN płatnika,
- zakresu BIN posiadacza karty,
- innych informacji.

Szczegóły informacji nie mogą być przekazywane, aby zapobiec identyfikacji płatnika. Nie należy zatem nigdy przekazywać samego identyfikatora płatnika (numeru IBAN, numeru BIN, adresu).

- d) informacje, inne niż wymienione w lit. a–c, które jednoznacznie identyfikują płatność;
- e) informację, że płatność jest inicjowana w fizycznym lokalu akceptanta.

Niektóre z elementów danych wymaganych na mocy art. 110c są fakultatywne i muszą zostać podane jedynie w zakresie posiadanej przez dostawcę usług płatniczych wiedzy. Zostało to wprowadzone specjalnie w celu uniknięcia żądania elementów danych, które mogą nie być dostępne dla wszystkich dostawców usług płatniczych, ponieważ (i) albo nie są obowiązkowe dla przetwarzania transakcji płatniczej (np. numer VAT, adres, nazwa w przypadku poleceń

przelewu lub poleceń zapłaty), albo (ii) ich format nie jest zharmonizowany (np. nazwa i adres w przypadku polecenia przelewu).

Wymagane są informacje, które są dostępne dla dostawcy usług płatniczych. Pozostałe informacje, które mogą nie być dostępne, miałyby być przekazywane tylko, o ile są dostępne dla dostawcy usług płatniczych (np. kompletność adresu może być różna u różnych dostawców usług płatniczych – jest możliwe, że dostawca usług płatniczych płatnika nie zna dokładnego adresu odbiorcy płatności na podstawie informacji podanych przez płatnika w momencie inicjowania płatności, jednak dostawca usług płatniczych odbiorcy płatności zawsze będzie posiadał te informacje w swoich rejestrach).

Dostawcy usług płatniczych muszą w stosownych przypadkach prowadzić ewidencję wszelkich podatkowych numerów identyfikacyjnych lub numerów VAT danego odbiorcy. Numery identyfikacyjne VAT (krajowe lub w ramach procedury OSS, IOSS) są niezbędne organom podatkowym państw członkowskich do identyfikacji podatników VAT i do sprawdzania ich informacji na temat płatności z odpowiednimi deklaracjami i płatnościami z tytułu VAT lub w ramach OSS/IOSS. Dostawcy usług płatniczych mogą nie znać numeru identyfikacyjnego VAT odbiorcy (gdy odbiorca nie ma takiego numeru lub posiada go, ale nie ujawnia go dostawcy usług płatniczych). Z tego względu ten element danych, choć bardzo cenny dla krzyżowego sprawdzenia informacji w CESOP, jest wymagany tylko wtedy, gdy jest dostępny dla dostawcy usług płatniczych. W takim wypadku organy podatkowe będą musiały uruchomić niezbędne procedury (na szczeblu krajowym lub z wykorzystaniem współpracy administracyjnej), aby ustalić, czy dany odbiorca jest podatnikiem i czy powstają w danym przypadku zobowiązania z tytułu podatku VAT.

W świetle powyższego dostawca usług płatniczych będzie obowiązany do ewidencjonowania informacji określonych w art. 110c ustawy o VAT, dotyczących usług płatniczych świadczonych przez niego w odniesieniu do płatności transgranicznych.

Należy zauważyć, że rejestry, które mają być prowadzone przez dostawców usług płatniczych, będą zawierały jedynie informacje umożliwiające identyfikację dostawcy usług płatniczych prowadzącego rejestr, odbiorcy płatności oraz informacje o płatnościach otrzymanych przez tego odbiorcę. Informacje identyfikacyjne dotyczące płatników nie będą włączone do ewidencji, ponieważ nie są one niezbędne do wykrywania oszustw związanych z podatkiem VAT. Ponadto dostawcy usług płatniczych nie zawsze wiedzą, czy płatnicy są podatnikami czy tylko prywatnymi konsumentami. Dlatego też w przypadku przekroczenia progu 25 transakcji, dostawca usług płatniczych będzie musiał przechowywać informacje dotyczące wszystkich

płatności otrzymanych przez danego odbiorcę, bez rozróżnienia na płatności dokonane przez konsumentów lub przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą.

Art. 110d ustawy o VAT

Art. 110d ustawy o VAT stanowi implementację art. 243b ust. 4 lit. a dyrektywy VAT.

Zgodnie z projektowanym art. 110d ustawy o VAT ewidencję prowadzoną na podstawie proponowanego art. 110b ust. 1 ustawy o VAT należy przechowywać przez okres 3 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym nastąpiła płatność. Przepis ten stanowi transpozycję art. 243b ust. 4 lit. a dyrektywy VAT, który wprost reguluje zharmonizowany w całej Unii Europejskiej okres przechowywania wskazanej ewidencji.

Art. 110e ustawy o VAT

Art. 110e ustawy o VAT stanowi implementację art. 243b ust. 4 lit. b dyrektywy VAT. Zgodnie z projektowanym art. 110e ustawy o VAT ewidencja prowadzona przez dostawców jest udostępniana zgodnie z art. 24b rozporządzenia 904/2010, czyli w terminie do końca miesiąca następującego po upływie kwartału, w którym nastąpiła płatność, za pomocą standardowego formularza elektronicznego, państwu członkowskiemu pochodzenia dostawcy usług płatniczych. Natomiast w przypadku gdy dostawca usług płatniczych świadczy usługi płatnicze w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie pochodzenia, ewidencja jest udostępniana przyjmującym państwom członkowskim. Dodany przepis jedynie odsyła do przepisu ww. rozporządzenia, gdyż przedmiotowe rozporządzenie jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich i nie wymaga implementacji do krajowego porządku prawnego. Ponadto przepis ten zawiera wyraźnie wskazanie, że w przypadku dostawców usług płatniczych, dla których państwem członkowskim pochodzenia lub przyjmującym państwem członkowskim jest Rzeczpospolita Polska, ewidencję udostępnia się Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej.

Generalnie dostawca usług płatniczych będzie musiał zgłaszać usługi płatnicze, które świadczy w macierzystym państwie członkowskim, do tego państwa członkowskiego, a usługi płatnicze, które świadczy w innych państwach członkowskich z oddziałem lub bez oddziału – do tych przyjmujących (goszczących) państw członkowskich. Dostawca usług płatniczych może według własnego uznania zorganizować wypełnianie obowiązku prowadzenia rejestrów wewnętrznie, ale dane muszą zostać przekazane do odpowiedniego rodzimego lub goszczącego państwa członkowskiego.

2) Zmiany w ustawie – Prawo bankowe (art. 2)

Projektowany przepis art. 110e pkt 2 ustawy o VAT nakłada na dostawców usług płatniczych obowiązek udostępniania ewidencji odbiorców płatności i płatności transgranicznych Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej. Informacje, jakie ma zawierać ta ewidencja w zakresie, w jakim dotyczą banków, są objęte tajemnicą bankową. Zgodnie bowiem z art. 104 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe tajemnica bankowa obejmuje wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank tę czynność wykonuje. Ponadto na gruncie art. 5 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy czynnością bankową jest również usługa płatnicza, jeżeli wykonywana jest przez bank (albo instytucję kredytową).

Aby zatem umożliwić zgodne z prawem udostępnienie informacji objętych tajemnicą bankową, konieczne jest uzupełnienie przepisów ustawy – Prawo bankowe w zakresie tajemnicy bankowej.

W tym celu w art. 105 w ust. 1 ustawy – Prawo bankowe dodaje się pkt 1k, zgodnie z którym, bank będzie miał obowiązek udzielania informacji Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej, w zakresie niezbędnym do wykonywania obowiązku, o którym mowa w art. 110e pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, również wtedy, gdy będą one stanowiły tajemnicę bankową.

3) Zmiany w ustawie o KAS (art. 3)

Zgodnie z art. 24b ust. 2 rozporządzenia 904/2010 wprowadzonego rozporządzeniem 2020/283 państwa członkowskie/administracje podatkowe nie są zobowiązane do przechowywania danych dotyczących płatności we własnym systemie. Rozporządzenie dopuszcza jednak możliwość przechowywania tych danych przez państwa członkowskie („może przechowywać dane”). W związku z tym każda administracja podatkowa może zdecydować, czy chce przechowywać dane do własnego użytku czy też nie.

Polska, korzystając z tej możliwości, wprowadza zmiany w ustawie o KAS przez dodanie w **art. 35 w ust. 3 w pkt 1 lit. g**, wskazującej, że Centralny Rejestr Danych Podatkowych służy do gromadzenia i przetwarzania ewidencji, o której mowa w art. 110b ust. 1 ustawy o VAT.

Przewiduje się, że dane będą gromadzone i przetwarzane na podstawie dodanej w art. 35 ust. 3 w pkt 1 lit. g. Dane te będą przechowywane oraz przetwarzane przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przez 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin przekazania danych wynikających z ewidencji, a po upływie tego okresu usuwane.

Dodatkowo w celu wprowadzenia rozwiązania dotyczącego przechowywania tych danych i ich usuwania zmieniono brzmienie **art. 47b ustawy o KAS**. Z uwagi na fakt, że w centralnym systemie CESOP dane będą przechowywane przez okres 5 lat od zakończenia roku, w którym państwa członkowskie przekazały informacje do systemu, należy w polskim systemie zapewnić przechowywanie danych, jak w systemie centralnym, tj. 5 lat od zakończenia roku, w którym upłynął termin przekazania tych danych, przez uwzględnienie w ustawie odpowiedniego przepisu.

W powyższym kontekście dodatkowego wyjaśnienia wymaga kwestia możliwości przetwarzania przechowywanych danych przez państwo członkowskie. Zgodnie z art. 24b ust. 1 rozporządzenia 904/2010, dodanym rozporządzeniem 2020/283, każde państwo członkowskie gromadzi informacje na temat odbiorców płatności oraz płatności, o których mowa w art. 243b dyrektywy VAT. Informacje te są następnie przekazywane zgodnie z ust. 3 cytowanego artykułu do CESOP. Z kolei na podstawie art. 24b ust. 2 rozporządzenia 904/2010 każde państwo członkowskie może przechowywać informacje zgromadzone zgodnie z ust. 1 w krajowym systemie elektronicznym.

Z przepisu art. 24b ust. 2 rozporządzenia 904/2010 wynika, że każda administracja podatkowa może zdecydować, czy chce przechowywać dane do własnego użytku czy nie. W ww. art. 24b ust. 2 rozporządzenia 904/2010 nie chodzi jednakże tylko i wyłącznie o przechowywanie danych rozumiane jako ich przetrzymywanie, bez możliwości korzystania z tych danych. Sama bowiem możliwość przechowywania informacji bez możliwości ich przetwarzania i wykorzystywania, z punktu widzenia zadań realizowanych przez organy podatkowe państw członkowskich, byłaby bezzasadna. Przechowywanie danych bez możliwości ich przetwarzania generowałoby dla państwa członkowskiego, które decyduje się skorzystać z tej opcji, wyłącznie koszty i ryzyka z tym związane (np. ryzyko nieuprawnionego dostępu do danych, ryzyko utraty danych, koszty przechowywania i zabezpieczenia), bez jakichkolwiek korzyści.

Prawodawca unijny, dając możliwość gromadzenia danych podlegających przekazaniu do CESOP, pozostawił swobodę ukształtowania sposobu wdrożenia dyrektywy i zapewnienia stosowania rozporządzenia w zakresie zgromadzenia danych i ich przekazania. Przy czym nie miał na celu wyłączenia możliwości przetwarzania zgromadzonych danych.

Z powyższych względów w projekcie ustawy zaproponowano przepisy, które oprócz przechowywania dopuszczają również przetwarzanie danych na poziomie krajowym, które będzie mogło być wykonywane dla celów analitycznych i dowodowych.

III. Termin implementacji dyrektywy 2020/284 i obowiązki sprawozdawcze

Państwa członkowskie są zobowiązane przyjąć i opublikować, najpóźniej do 31 grudnia 2023 r., przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania dyrektywy 2020/284. Państwa członkowskie mają obowiązek niezwłocznego przekazania Komisji tekstu tych przepisów. Państwa członkowskie stosują te przepisy od 1 stycznia 2024 r.

IV. Wejście w życie ustawy (art. 4)

Zgodnie z **art. 4 projektu** ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r. Data 1 stycznia 2024 r. jest spójna z datą określoną w dyrektywie 2020/284 wyznaczającą państwom członkowskim termin, od którego zastosowanie mają zmienione przepisy unijne.

Ocena skutków planowanych operacji przetwarzania danych osobowych

Zgodnie z art. 35 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE²¹, zwanym dalej „RODO”, jeżeli dany rodzaj przetwarzania – w szczególności z użyciem nowych technologii – ze względu na swój charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, administrator przed rozpoczęciem przetwarzania powinien dokonać oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych. Ocena taka powinna być dokonana w szczególności w przypadku przetwarzania na dużą skalę (art. 35 ust. 3 lit. b RODO), a także w przypadku systematycznej, kompleksowej oceny czynników osobowych odnoszących się do osób fizycznych, opierającej się na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu, i będącej podstawą decyzji wywołujących skutki prawne wobec osoby fizycznej lub w podobny sposób znacząco wpływającej na osobę fizyczną (art. 35 ust. 3 lit. a RODO).

W myśl art. 35 ust. 10 RODO administrator nie musi przeprowadzać takiej oceny, jeżeli przetwarzanie na mocy art. 6 ust. 1 lit. c RODO ma podstawę prawną w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator, i prawo takie reguluje daną operację przetwarzania lub zestaw operacji, a oceny skutków dla ochrony danych dokonano już w ramach oceny skutków regulacji w związku z przyjęciem tej podstawy prawnej.

²¹ Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.

Projektowana ustawa przewiduje nałożenie od 1 stycznia 2024 r. na określonych dostawców usług płatniczych obowiązku udostępniania drogą elektroniczną ewidencji odbiorców płatności i płatności, w przypadku gdy dostawca usług płatniczych zrealizuje w ciągu kwartału w danym państwie członkowskim więcej niż 25 płatności transgranicznych na rzecz tego samego odbiorcy płatności.

Państwa członkowskie UE, w tym Polska, są zobowiązane do nałożenia na dostawców usług płatniczych obowiązku udostępniania drogą elektroniczną ewidencji na podstawie implementowanej dyrektywy 2020/284. Przetwarzanie danych udostępnianych przez dostawców usług płatniczych zapewni organom podatkowym dostęp do informacji niezbędnych do kontroli transgranicznych dostaw towarów i świadczenia usług objętych VAT, umożliwiającym sprawdzenie prawidłowego stosowania przepisów dotyczących VAT e-commerce i wykrywanie oszustw związanych z VAT w e-commerce (prawidłowe rozliczanie należnego VAT z tytułu sprzedaży, dokonywanie wymaganej przez przepisy o VAT rejestracji dla celów tego podatku przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów o VAT).

Zwalczanie oszustw związanych z VAT stanowi ważny cel leżący w ogólnym interesie publicznym Unii i państw członkowskich. Eksperti organów podatkowych zajmujący się zwalczaniem nadużyć finansowych będą przetwarzać jedynie dane niezbędne do osiągnięcia tego celu (zwalczanie oszustw związanych z VAT w e-commerce), zgodnie z RODO, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE²² i Kartą praw podstawowych²³. Dokładniej rzecz ujmując, przetwarzane będą jedynie dane umożliwiające organom podatkowym (i) identyfikację dostawców, (ii) weryfikację liczby transakcji i ich wartości pieniężnej oraz (iii) weryfikację pochodzenia płatności.

W szczególności trzeba podkreślić, że nie będą ewidencjonowane informacje dotyczące nabywców towarów i usług, tj. konsumentów, z wyjątkiem danych dotyczących państwa członkowskiego pochodzenia płatności (tj. państwa członkowskiego, w którym konsument się znajduje). Środkiem zapewnienia proporcjonalności jest również ustanowienie progu, poniżej

²² Dz. Urz. UE L 295 z 21.11.2018, str. 39.

²³ Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. C 326 z 26.10.2012, str. 391).

którego dostawcy usług płatniczych nie są zobowiązani do przesyłania danych dotyczących płatności do administracji podatkowych. W ten sposób wykluczone z niniejszej inicjatywy byłyby płatności, które najprawdopodobniej nie odnoszą się do działalności gospodarczej. Nie byłyby one również objęte przetwarzaniem danych osobowych.

W projekcie ustawy uregulowano także kwestię przechowywania danych przez dostawców usług płatniczych. Dostawcy ci będą zobowiązani przechowywać ewidencje przez okres 3 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym nastąpiła płatność. Okres przechowywania tej ewidencji wynika z przepisów implementowanej dyrektywy. Taki okres jest proporcjonalny, biorąc pod uwagę wielką ilość przekazywanych informacji, ich wysoką wrażliwość w kontekście ochrony danych oraz czas potrzebny organom podatkowym na wykrycie oszustw związanych z VAT.

Wprowadzenie wymogu udostępniania ewidencji zostało przewidziane w implementowanej dyrektywie, a zatem jest zgodne z prawem UE, jak również nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego. Realizacja tego obowiązku, który jak wskazano wynika z unijnej dyrektywy, do transpozycji której Polska jest zobligowana, w naturalny sposób wiąże się z koniecznością przetwarzania danych osobowych. Nie ma możliwości wykonania tego obowiązku w sposób pozwalający na uniknięcie przetwarzania tych danych. Do realizacji tego obowiązku są zobowiązane wszystkie państwa członkowskie UE.

Wpływ projektowanej regulacji na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorstw

Oceniając wpływ projektowanej ustawy w zakresie ustawy o VAT na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, należy wskazać, że:

- 1) niniejszy projekt nie przewiduje nałożenia na przedsiębiorców nowych obowiązków związanych bezpośrednio z opodatkowaniem VAT sprzedaży towarów i usług na rzecz konsumentów;
- 2) wprowadzenie obowiązków sprawozdawczych dla dostawców usług płatniczych wpłynie pozytywnie na funkcjonowanie wspólnego rynku i zapewni uczciwą konkurencję w obszarze handlu elektronicznego, z czego odniosą korzyść rzetelni przedsiębiorcy działający zgodnie z prawem w obszarze e-commerce, co jest szczególnie istotne dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców;
- 3) dostawcy usług płatniczych będą zobowiązani do przechowywania danych, którymi już dysponują w celu wykonania transakcji płatniczych, jednakże przewiduje się, że

projektowane zmiany będą wymagać poniesienia przez dostawców usług płatniczych dodatkowych nakładów na dostosowanie systemów informatycznych do nowych obowiązków. Nie jest jednak możliwe określenie, jakiego rodzaju będą to zmiany dostosowawcze oraz oszacowanie kosztów tych zmian. Koszty po stronie dostawców usług płatniczych będą kwestią indywidualną i będą zależały przede wszystkim od skali działalności dostawcy usług płatniczych, posiadanych aktualnych rozwiązań informatycznych, obecnego sposobu gromadzenia i przetwarzania danych oraz od tego, czy zmiany wymagać będzie jedynie część czy przykładowo cały system zarządzania. Niemniej jednak, zharmonizowany na poziomie UE standard przekazywania danych o płatnościach administracjom podatkowym zmniejszy ogólne obciążenie administracyjne tych dostawców (w porównaniu z obciążeniem wynikającym z konieczności przestrzegania zróżnicowanych regulacji krajowych).

Proponowane przepisy nie powodują dodatkowych obciążeń administracyjnych poza tymi, które wynikają z potrzeby implementacji prawa unijnego.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega notyfikacji zgodnie z procedurą określoną w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych²⁴.

Projekt ustawy nie wymaga zaopiniowania, dokonania konsultacji albo uzgodnienia z właściwymi instytucjami i organami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa²⁵ w związku z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów²⁶ projekt ustawy z chwilą przekazania go do uzgodnień z członkami Rady Ministrów oraz konsultacji publicznych został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

²⁴ Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.

²⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 248.

²⁶ M.P. z 2022 r. poz. 348.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Artur Soboń – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Bartłomiej Kołodziej – Zastępca Dyrektora Departamentu Podatku od Towarów i Usług w Ministerstwie Finansów; tel. 22-694-39-46; sekretariat.pt@mf.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 10.01.2023 r.</p> <p>Źródło: Prawo UE</p> <p>Dyrektywa Rady (UE) 2020/284 z dnia 18 lutego 2020 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do wprowadzenia pewnych wymogów dla dostawców usług płatniczych¹, zwana dalej „dyrektywą 2020/284”</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UC128</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Konieczność zmiany ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług² wynika z obowiązku implementacji do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy 2020/284.

Państwa członkowskie UE, w tym Polska, są zobowiązane do zaimplementowania w krajowych przepisach podatkowych rozwiązań przewidzianych dyrektywą 2020/284 do 31 grudnia 2023 r.

Z dyrektywą 2020/284 ściśle związane jest rozporządzenie Rady (UE) 2020/283 z dnia 18 lutego 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do środków służących wzmocnieniu współpracy administracyjnej w celu zwalczania oszustw w dziedzinie VAT³, zwane dalej „rozporządzeniem CESOP”. Rozporządzenie to przewiduje m.in. utworzenie centralnego elektronicznego systemu informacji o płatnościach (CESOP), zarządzanego na poziomie Unii Europejskiej przez Komisję Europejską, do którego państwa członkowskie będą obowiązane cyklicznie przekazywać informacje na temat odbiorców płatności i transakcji płatniczych.

Wskazane wyżej akty prawne zmieniające są częścią pakietu na rzecz zwalczania oszustw związanych z VAT w obszarze handlu elektronicznego (e-commerce). Tym samym stanowią one uzupełnienie rozwiązań ujętych w tzw. pakiecie VAT-e-commerce, które zostały zaimplementowane do krajowego porządku prawnego ustawą z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw⁴, która weszła w życie z dniem 1 lipca 2021 r.

Jak wskazano w motywie 1 preambuły implementowanej dyrektywy 2020/284, rozwój handlu elektronicznego (e-handlu) ułatwia transgraniczną sprzedaż towarów i świadczenie usług konsumentom końcowym w państwach członkowskich. W tym kontekście pojęcie „transgranicznego e-handlu” odnosi się do dostaw towarów lub świadczenia usług, z tytułu których VAT jest należny w jednym państwie członkowskim, lecz dostawca lub usługodawca mają siedzibę w innym państwie członkowskim, na terytorium państwa trzeciego. Możliwości wynikające z e-handlu są jednak wykorzystywane przez nieuczciwe przedsiębiorstwa, które uchylają się od obowiązków w zakresie VAT, aby uzyskać w nieuczciwy sposób przewagę rynkową. W przypadku gdy zastosowanie ma zasada opodatkowania w miejscu przeznaczenia, zważywszy że konsumenci nie podlegają obowiązkowi księgowym, państwa członkowskie konsumpcji potrzebują odpowiednich narzędzi w celu wykrywania i kontrolowania takich nieuczciwych przedsiębiorstw. Istotne jest zwalczanie transgranicznych oszustw w dziedzinie VAT spowodowanych nieuczciwym zachowaniem niektórych przedsiębiorstw w obszarze transgranicznego e-handlu.

Państwa członkowskie nie są w stanie samodzielnie uzyskać od osób trzecich – np. dostawców usług płatniczych – informacji niezbędnych do kontroli transgranicznych dostaw towarów i świadczenia usług objętych VAT, zapewnienia prawidłowego stosowania przepisów dotyczących VAT e-commerce i rozwiązania problemu oszustw związanych z VAT w sektorze e-commerce. Dlatego kluczowe znaczenie ma współpraca między państwami członkowskimi. Ramy prawne współpracy administracyjnej między państwami członkowskimi w dziedzinie VAT zostały ustanowione w rozporządzeniu Rady (UE) nr 904/2010 z dnia 7 października 2010 r. w sprawie współpracy administracyjnej oraz zwalczania oszustw w dziedzinie podatku od wartości dodanej⁵. Niektóre państwa członkowskie uznały, że skuteczność tego rozporządzenia można zwiększyć za pomocą nowych narzędzi. W związku z tym inicjatywa zmierzająca do wprowadzenia nowych narzędzi współpracy, ukierunkowanych na ten konkretny problem, wymagała od Komisji Europejskiej przedstawienia wniosku w sprawie zmiany obowiązujących ram prawnych UE w zakresie dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28

¹ Dz. Urz. UE L 62 z 02.03.2020 r., str. 7.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.

³ Dz. Urz. UE L 62 z 02.03.2020 r., str. 1.

⁴ Dz. U. poz. 1163.

⁵ Dz. Urz. UE L 268 z 12.10.2010 r., str. 1, z późn. zm.

listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej⁶. Aby organy podatkowe mogły gromadzić dane dotyczące płatności związanych z VAT, należało wprowadzić nowe obowiązki w zakresie prowadzenia ewidencji przez dostawców usług płatniczych. Powyższe znalazło swój wyraz w dyrektywie 2020/284.

Ponadto w związku ze zmianami wprowadzonymi w ustawie o VAT projekt ustawy przewiduje również zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe⁷ oraz ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej⁸.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowana ustawa wprowadza nowe regulacje nakładające na dostawców usług płatniczych zlokalizowanych w Polsce, obowiązek prowadzenia kwartalnej ewidencji płatności transgranicznych i odbiorców płatności. Ewidencje te będą udostępniane drogą elektroniczną Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej. Zgromadzone dane będą następnie przysyłane drogą elektroniczną do centralnego elektronicznego systemu informacji o płatnościach (CESOP).

Generalnie dostawcy usług płatniczych będą zobowiązani do prowadzenia i przekazywania ewidencji po upływie każdego kwartału, jeżeli: i. środki pieniężne będą przekazywane od płatnika zlokalizowanego w państwie członkowskim (co do zasady jest to nabywca towarów/usług) do odbiorcy płatności zlokalizowanego w innym państwie członkowskim bądź poza UE (co do zasady jest to sprzedawca towarów/usług), ii. dostawca usług płatniczych zrealizuje w ciągu kwartału kalendarzowego w danym państwie członkowskim więcej niż 25 płatności transgranicznych na rzecz tego samego odbiorcy.

Obowiązek prowadzenia ewidencji dotyczy dostawców usług płatniczych, zlokalizowanych na terytorium Polski wymienionych w art. 4 ust. 2 pkt 1–6 i 9 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych⁹, a więc obejmie m.in. banki krajowe, oddziały banków zagranicznych, instytucje kredytowe, instytucje pieniądza elektronicznego, Poczta Polska SA., instytucje płatnicze i SKOKi.

Projekt ustawy formułuje także zasady liczenia prognozy płatności transgranicznych oraz zasady, które dostawcy usług płatniczych muszą stosować w celu określenia lokalizacji płatników i odbiorców płatności.

Ponadto projekt ustawy określa szczegółowo dane, które ma zawierać ewidencja prowadzona przez dostawcę usług płatniczych. Są to m.in. informacje umożliwiające identyfikację odbiorcy płatności i dotyczące płatności otrzymanych przez tego odbiorcę (m.in. dotyczące kwoty, daty) i ewentualnych zwrotów płatności.

Wgląd i możliwość korzystania przez administracje skarbowe z danych o płatnościach przyczyni się do uszczelnienia poboru VAT i poprawy sytuacji uczciwych podatników, co powinno mieć wpływ na wspólny rynek.

Zakłada się, że projektowane zmiany spowodują wzmocnienie ram współpracy administracyjnej, ażeby rozwiązać problem nieprawidłowości (oszustw) związanych z VAT w sektorze e-commerce w celu lepszego wykrywania i zwalczania oszustw związanych z podatkiem VAT, poprzez zacieśnienie współpracy między administracjami podatkowymi a dostawcami usług płatniczych. Proponowane środki mogą wzmocnić przestrzeganie przepisów dotyczących podatku VAT, a tym samym stworzyć równe szanse dla całej UE w branży handlu elektronicznego.

Centralny elektroniczny system informacji o płatnościach (CESOP), do którego państwa członkowskie będą przekazywać dane na temat odbiorców płatności i transakcji płatniczych, zapewni administracji podatkowej państw członkowskich dodatkowe narzędzie do skutecznego zwalczania oszustw związanych z VAT w transgranicznym handlu elektronicznym.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Wszystkie państwa członkowskie UE są zobowiązane zaimplementować do swoich porządków prawnych przepisy dyrektywy 2020/284 do 31 grudnia 2023 r.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Dostawcy usług płatniczych (banki krajowe, oddziały banków zagranicznych, instytucje kredytowe, instytucje pieniądza elektronicznego, Poczta Polska SA., instytucje płatnicze i SKOKi)	- 531 banków krajowych i banków spółdzielczych (stan na 30.04.2022 r.); - 35 oddziałów banków zagranicznych i instytucji	Dane Komisji Nadzoru Finansowego: https://www.knf.gov.pl/publikacje_i_opracowania/dane_statystyczne , https://e-rup.knf.gov.pl/	Obowiązek prowadzenia ewidencji odbiorców płatności i płatności transgranicznych, jej przechowywania oraz udostępniania Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej w przypadku spełnienia przesłanek ustawowych.

⁶ Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, z późn. zm.

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 813, z późn. zm.

⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2360, z późn. zm.

	<p>kredytowych (stan na 30.04.2022 r.);</p> <p>- 1 instytucja pieniądza elektronicznego (dostęp z dnia 05.05.2022 r.);</p> <p>- 1 Poczta Polska;</p> <p>- 41 krajowych instytucji płatniczych (dostęp z dnia 05.05.2022 r.);</p> <p>- 21 SKOK-ów (dostęp z dnia 05.05.2022 r.).</p>		
Szef Krajowej Administracji Skarbowej		MF/KAS	<p>Projekt nakłada na dostawców usług płatniczych obowiązek udostępniania ewidencji Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej. Rozporządzenie 904/2010, które obowiązuje wprost i nie wymaga implementacji, nakłada na organy państw członkowskich obowiązek przekazywania informacji na temat odbiorców płatności i płatności transgranicznych do centralnego elektronicznego systemu informacji o płatnościach (CESOP), zarządzanego na poziomie Unii Europejskiej przez Komisję Europejską.</p> <p>W wyniku tego zwiększy się zakres zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, w szczególności o obsługę nowej formy wymiany informacji podatkowych, realizację zadań w zakresie analizy i weryfikacji przekazanych danych.</p>

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt nie był przedmiotem pre-konsultacji.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt był przedmiotem uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych, w szczególności z organizacjami zrzeszającymi dostawców usług płatniczych. Konsultacje przedmiotowego projektu trwały od 5 sierpnia do 23 sierpnia 2022 r. Ze względu na charakter projektowanych zmian, jak również na konieczność zapewnienia podmiotom - dostawcom usług płatniczych - odpowiedniego *vacatio legis*, wyznaczono 19 dni na zgłoszenie uwag. Dostawcy usług płatniczych powinni mieć bowiem

czas na dostosowanie swoich systemów informatycznych do nowych obowiązków sprawozdawczych. Takie zmiany wymagają czasu, zwykle są to okresy kilkumiesięczne.

Projekt był przedmiotem konsultacji publicznych, w szczególności z organizacjami zrzeszającymi dostawców usług płatniczych, m.in. takich jak:

Business Centre Club, Konfederacja Lewiatan, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Rada Biznesu, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Związek Rzemiosła Polskiego, Polskie Towarzystwo Gospodarcze, Krajowa Rada Spółdzielcza, Federacja Przedsiębiorców Polskich, Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Polska Izba Biegłych Rewidentów, Krajowy Związek Banków Spółdzielczych, Polska Organizacja Niebankowych Instytucji Płatności, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Związek Banków Polskich, Krajowa Izba Radców Prawnych, Naczelna Rada Zrzeszeń Handlu i Usług, Polska Izba Handlu, Poczta Polska.

W ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosiło 4 organizacje: Konfederacja Lewiatan, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Związek Banków Polskich i Poczta Polska.

Omawiany projekt został również przesłany do zaopiniowania przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezesa Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa, Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, Komisję Krajową NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienia Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Polską Agencję Inwestycji i Handlu, Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i Prezesa Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego.

W ramach opiniowania uwagi zgłosiła Komisja Nadzoru Finansowego.

Projekt otrzymał pozytywną opinię Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Przedmiotowy projekt został również skierowany do opinii Rady Dialogu Społecznego, która nie wniosła uwag (brak odpowiedzi).

Raporty z konsultacji i opiniowania, zawierające odniesienie się do zgłoszonych uwag zostały zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny bieżące)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	221	227	233	238	244	251	257	263	270	277	2481
budżet państwa	0	221	227	233	238	244	251	257	263	270	277	2481
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	1,06	0,18	0,18	0,18	0,57	0,22	0,22	0,36	0,18	0,34	0	3,51
budżet państwa	1,06	0,18	0,18	0,18	0,57	0,22	0,22	0,36	0,18	0,34	0	3,51
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-1,06	220,82	226,82	232,82	237,43	243,78	250,78	256,64	262,82	269,66	277	2477,50
budżet państwa	-1,06	220,82	226,82	232,82	237,43	243,78	250,78	256,64	262,82	269,66	277	2477,50
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wydatki będą finansowane w ramach budżetu będącego w dyspozycji ministra właściwego do spraw budżetu, finansów publicznych i instytucji finansowych. Finansowanie zadania będzie się odbywało bez konieczności ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa.											

<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Wydatki</p> <p>Odnosząc się do skutków wprowadzenia proponowanych rozwiązań dla budżetu państwa, należy wskazać, że wdrożenie rozporządzenia CESOP (działania polegające na stworzeniu systemu IT, dostosowanie odpowiednich procedur i systemów IT, wykonanie połączenia krajowych systemów informatycznych do bazy CESOP) będzie miało wpływ na wydatki sektora finansów publicznych.</p> <p>Do wyliczenia i oszacowania kosztów przyjęto następujące założenia:</p> <p>W 2023 r. przewidziano inicjalny zakup w celu zabezpieczenia 4-letniego zapotrzebowania, w tym gwarancja i wsparcie na okres 4 lat.</p> <p>W 2027 r. przyjęto zakup kolejnej transzy na następne 4 lata oraz zawarcie umowy serwisowej (pogwarancyjnej) na 3 lata na sprzęt z pierwszego zakupu.</p> <p>W roku 2030 przyjęto zakup odtworzeniowy zasobów z 2023 r. w wyniku kilkuletniej eksploatacji.</p> <p>W kolejnym roku wchodzi koszty umowy pogwarancyjnej za sprzęt kupiony w 2027 r.</p> <p>Koszty obejmują przestrzeń na dane operacyjne, przestrzeń na backup i licencje backupowe oraz utworzenie bloku z nowymi wirtualnymi serwerami (środowisko testowe i produkcyjne).</p> <p>Punktem wyjścia do projektowanego rozwiązania była szacowana wolumetria danych przekazywanych kwartalnie na podstawie szacunków opracowanych po stronie KE.</p> <p>Wydatki szacowane były metodą ekspercką wspólnie z zespołem IT resortu finansów. W szacunkach przyjęto założenia zbieżne ze wskaźnikami makroekonomicznymi.</p> <p>Dochody</p> <p>Komisja Europejska oczekuje, że wzrost dochodów z tytułu pobranego VAT przewyższy koszty inwestycyjne Komisji i organów podatkowych. Wartość sprzedaży internetowej między przedsiębiorstwami a konsumentami wyniosła w 2017 r. około 600 mld EUR. Zakładając zatem, że organy podatkowe będą w stanie ustalić wymiar straty VAT na poziomie 1% tego obrotu, wygenerowałyby to na szczeblu UE-28 kwotę VAT równą 1,2 mld EUR (źródło: <i>Wniosek DYREKTYWA RADY zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do wprowadzenia pewnych wymogów dla dostawców usług płatniczych COM(2018) 812 final, s. 11</i>).</p> <p>Jednakże z szacunków KE wynika, że kwota 1,2 mld EUR to potencjalny zysk w budżecie Unii w związku z wprowadzeniem regulacji. Biorąc pod uwagę udział Polski w dochodach budżetu Unii na poziomie 3,56% i po przeliczeniu z zastosowaniem średniego kursu NBP*, zysk dla Polski w przypadku hipotetycznego obowiązywania regulacji w roku 2018 na podstawie danych z tego roku wyniósłby ok. 184 mln zł.</p> <p>Dla wyliczenia skutków dla Polski zastosowano następujące założenia i metodologię:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kwotę 1,2 mld EUR podzielono udziałem poszczególnych państw członkowskich w kwocie dochodów z VAT (1 135,4 mld EUR) za rok 2018. Udział ten dla Polski wyniósł: 3,56%; 2) skutek finansowy dla Polski, przy zastosowaniu ww. udziału oraz kursu EUR/PLN = 4,300*, został oszacowany na kwotę ok. 184 mln zł (=1 200 mln EUR x 3,56% x 4,300 zł). <p>Po dokonaniu ekstrapolacji powyższej kwoty w oparciu o wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych na lata 2024–2033 (do ekstrapolacji przyjęto wskaźniki z dokumentu „<i>Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw</i>”, źródło: https://www.gov.pl/web/finanse/wytyczne-sytuacja-makroekonomiczna) oszacowano skutki budżetowe po stronie dochodów z VAT, które są przedstawione w tabeli.</p> <p>*średni kurs NBP na dn. 31.12.2018 r. (źródło: https://www.nbp.pl/home.aspx?f=/kursy/arch_a.html)</p>
---	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
duże przedsiębiorstwa							

W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projektowane przepisy mogą się spotkać z pozytywną reakcją przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w sektorze transgranicznego handlu elektronicznego. Zmiany te są bowiem nakierowane na zwalczanie nieprawidłowości związanych z VAT, co powinno poprawić pozycję gospodarczą rzetelnych przedsiębiorców prowadzących działalność w obszarze e-commerce, co jest szczególnie istotne dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców. W efekcie poprawie ulegnie również funkcjonowanie wspólnego rynku.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowane zmiany będą miały ograniczone skutki społeczne. Nie przewiduje się bezpośrednich skutków na rynku pracy, zatrudnienia oraz warunków pracy, na osoby starsze i niepełnosprawne. Przy czym można się spodziewać, że wprowadzenie obowiązków sprawozdawczych dla dostawców usług płatniczych wpłynie pozytywnie na funkcjonowanie wspólnego rynku i zapewni uczciwą konkurencję w obszarze handlu elektronicznego, z czego odniosą korzyść przedsiębiorcy działający zgodnie z prawem. Budżet państwa odniesie korzyści ze zwalczania oszustw związanych z VAT w e-handlu w postaci wyższych dochodów z tytułu tego podatku. Dodatkowe dochody przyniosą również korzyść społeczeństwu, ponieważ będzie można je zainwestować w usługi publiczne.						
Niemierzalne		<p>Niniejszy projekt nie przewiduje nałożenia na przedsiębiorców nowych obowiązków związanych bezpośrednio z opodatkowaniem VAT sprzedaży towarów i usług na rzecz konsumentów.</p> <p>Wprowadzenie obowiązków sprawozdawczych dla dostawców usług płatniczych wpłynie pozytywnie na funkcjonowanie wspólnego rynku i zapewni uczciwą konkurencję w obszarze handlu elektronicznego, z czego odniosą korzyść rzetelni przedsiębiorcy działający zgodnie z prawem w obszarze e-commerce, co jest szczególnie ważne dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.</p> <p>Dostawcy usług płatniczych będą zobowiązani do przechowywania danych, którymi już dysponują w celu wykonania transakcji płatniczych, jednakże przewiduje się, że projektowane zmiany będą wymagać poniesienia przez dostawców usług płatniczych dodatkowych nakładów na dostosowanie systemów informatycznych do nowych obowiązków. Nie jest jednak możliwe określenie jakiego rodzaju będą to zmiany dostosowawcze oraz oszacowanie kosztów tych zmian. Koszty po stronie dostawców usług płatniczych będą kwestią indywidualną i będą zależały przede wszystkim od skali działalności dostawcy usług płatniczych, posiadanych aktualnych rozwiązań informatycznych, obecnego sposobu gromadzenia i przetwarzania danych oraz od tego, czy zmian wymagać będzie jedynie część czy przykładowo cały system zarządzania.</p> <p>Niemniej jednak, zharmonizowany na poziomie UE standard przekazywania danych o płatnościach administracjom podatkowym zmniejszy ogólne obciążenie administracyjne tych dostawców (w porównaniu z obciążeniem wynikającym z konieczności przestrzegania zróżnicowanych regulacji krajowych).</p>						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń								
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☐ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy				

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
<p>Komentarz: Projekt nakłada na dostawców usług płatniczych obowiązek prowadzenia kwartalnej ewidencji płatności i odbiorców płatności, jej przechowywania oraz udostępniania za pomocą standardowego formularza elektronicznego, w formacie xml. Proponowane przepisy nie powodują dodatkowych obciążeń administracyjnych poza tymi, które wynikają z potrzeby implementacji prawa unijnego.</p>	
9. Wpływ na rynek pracy	
Charakter proponowanych zmian nie powinien wpływać na zmianę układu funkcjonowania rynku pracy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:
	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Charakter proponowanych zmian nie będzie miał wpływu na pozostałe obszary.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
<p>Z uwagi na charakter proponowanych zmian nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu. Możliwa ewaluacja efektów projektu będzie dotyczyła funkcjonowania w praktyce wprowadzonych rozwiązań prawnych. Należy mieć na uwadze, że prawidłowe funkcjonowanie implementowanych rozwiązań jest związane z funkcjonowaniem wspólnego rynku w ramach UE i jest w znacznej mierze uzależnione od tego, czy te rozwiązania zostaną w prawidłowy sposób wdrożone przez wszystkie państwa członkowskie UE.</p> <p>Z tego względu do przeprowadzenia rzetelnej ewaluacji implementowanych rozwiązań niezbędne jest dokonanie globalnej (unijnej) oceny ich funkcjonowania we wszystkich państwach członkowskich. Dlatego należy oczekiwać, że taka ewaluacja zostanie przeprowadzona przez Komisję Europejską na podstawie uzyskanych od państw członkowskich informacji na temat funkcjonowania nowego systemu i na temat oszustw. Zasady dokonywania ocen okresowych i przedstawiania sprawozdań przez Komisję określono już w rozporządzeniu (UE) nr 904/2010 i dyrektywie 2006/112/WE. Zgodnie zatem z tymi obowiązującymi wymogami, na podstawie art. 59 rozporządzenia (UE) nr 904/2010, Komisja będzie przedstawiać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie co 5 lat sprawozdanie na temat funkcjonowania tego nowego narzędzia współpracy administracyjnej.</p> <p>Ponadto, zgodnie z art. 404 dyrektywy 2006/112/WE, raz na 4 lata Komisja będzie przedstawiać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z funkcjonowania nowych wymogów dotyczących VAT, nałożonych na dostawców usług płatniczych.</p>	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	

RAPORT Z KONSULTACJI

projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw – (numer w wykazie UC128)

1. Omówienie wyników przeprowadzanych konsultacji publicznych.

Ip.	Jednostka redakcyjna projektu ustawy	Podmiot, który przedstawił stanowisko/ opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
1.	Art. 1 projektu (art. 110b ust. 1 ustawy o VAT)	Konfederacja Lewiatan	<p>Progi transakcyjne dla których prowadzona jest ewidencja</p> <p>W celu ograniczenia poziomu obciążeń administracyjnych dla dostawców usług płatniczych, proponujemy wprowadzenie oprócz progu ilościowego transakcji z jednym odbiorcą również próg kwotowy. Poniżej propozycja przepisu:</p> <p>Art. 110b. 1. Dostawca usług płatniczych jest obowiązany prowadzić w postaci elektronicznej za każdy kwartał ewidencję odbiorców płatności i płatności transgranicznych w odniesieniu do świadczonych usług płatniczych, jeżeli w ciągu kwartału świadczy na rzecz tego samego odbiorcy płatności, usługi płatnicze odpowiadające ponad 25 płatnościom transgranicznym o łącznej wartości powyżej 100 000 zł.</p>	<p><u>Uwaga nie została uwzględniona.</u></p> <p>Zmiany w ustawie o podatku od towarów i usług zawarte w projekcie ustawy mają na celu implementację dyrektywy 2020/284. Zgodnie z przepisami prawa unijnego (art. 243b ust. 2 dyrektywy 2006/112/WE wprowadzony dyrektywą 2020/284) dostawcy usług płatniczych zlokalizowani w UE są zobowiązani do prowadzenia ewidencji jeżeli zrealizują w ciągu kwartału kalendarzowego więcej niż 25 płatności na rzecz tego samego odbiorcy. Biorąc pod uwagę, że podatek VAT jest zharmonizowany na poziomie unijnym, Polska, tak jak inne Państwa Członkowskie, zobowiązana jest do przestrzegania zgodności regulacji przyjętych w ustawie o podatku od towarów i usług z przepisami tej dyrektywy.</p> <p>Ponadto należy wskazać, że kwestia progu była omawiana na szczelnie unijnym w trakcie prac nad tekstem kompromisowym dotyczącym projektu nowelizacji dyrektywy 2006/112/WE. Uznano wówczas, że próg oparty na liczbie płatności jest bardziej efektywnym rozwiązaniem niż próg kwotowy.</p> <p>Nie jest zatem możliwe wprowadzenie oprócz progu ilościowego transakcji z jednym odbiorcą również progu kwotowego. Takie rozwiązanie prowadziłyby bowiem do</p>

Ip.	Jednostka redakcyjna projektu ustawy	Podmiot, który przedstawił stanowisko/ opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
				niezgodności przepisów krajowych z dyrektywą i narażałoby Polskę na wszczęcie postępowania naruszeniowego.
2.	Art. 1 projektu (art. 110d i 110e ustawy o VAT)	Konfederacja Lewiatan	<p>Okres przechowywania dokumentacji</p> <p>Zgodnie z projektem ustawy art. 110d, dostawcy usług płatniczych przechowują ewidencję, w postaci elektronicznej, przez okres 3 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym nastąpiła płatność. Krajowa Administracja Skarbowa może przetwarzać dane przez 5 lat od końca roku, w którym dane zostały przekazane. Ustawa nie precyzuje w jakim czasie od płatności dostawca ma przekazać dane do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Skutkuje to tym, że w teorii jest możliwe przetwarzanie tych danych przez ponad 8 lat.</p> <p>Wnioskujemy zatem o doprecyzowanie w ustawie terminu przekazania danych do KAS tak aby mieć pewność, że okres przedawnienia podatkowego będzie respektowany.</p>	<p><u>Uwaga nie została uwzględniona.</u></p> <p>Zgodnie z projektowanym art. 110e, stanowiącym implementację art. 243b ust. 4 lit. b dyrektywy 2006/1123/WE, ewidencja prowadzona przez dostawców usług płatniczych jest udostępniana Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) zgodnie z art. 24b ust. 1 rozporządzenia Rady (UE) nr 904/2010 z dnia 7 października 2010 r. w sprawie współpracy administracyjnej oraz zwalczania oszustw w dziedzinie podatku od wartości dodanej.</p> <p>W myśl art. 24b ust. 1 lit. b ww. rozporządzenia każde państwo członkowskie gromadzi informacje na temat odbiorców płatności oraz płatności, od dostawców usług płatniczych nie później niż do końca miesiąca następującego po upływie kwartału kalendarzowego, którego dotyczą informacje.</p> <p>Powyższe oznacza, że ewidencja prowadzona przez dostawców usług płatniczych powinna być udostępniona Szefowi KAS w terminie do końca miesiąca następującego po upływie kwartału, w którym nastąpiła płatność.</p> <p>Projektowany przepis art. 110e jedynie odsyła do przepisu ww. rozporządzenia, gdyż przedmiotowe rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich i nie wymaga implementacji do krajowego porządku prawnego.</p> <p>Mając to na uwadze, brak jest uzasadnienia, by w tak ukształtowanym przepisami unijnymi stanie prawnym, w przepisach ustawy o podatku od towarów i usług wprowadzać regulacje wskazujące, w jakim terminie ewidencja jest udostępniana.</p>

Ip.	Jednostka redakcyjna projektu ustawy	Podmiot, który przedstawił stanowisko/ opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
3.	Uwagi o charakterze ogólnym	Poczta Polska	<p>1) Przekazany w ramach konsultacji projekt z dnia 28 lipca 2022 r. ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej nakłada na dostawców usług płatniczych obowiązki w zakresie prowadzenia ewidencji odbiorców płatności i płatności transgranicznych w odniesieniu do świadczonych usług płatniczych. Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych Poczta Polska S.A. jest dostawcą usług płatniczych w zakresie, w jakim odrębne przepisy upoważniają ją do świadczenia takich usług. Przyjmując zatem wykładnię literalną zarówno przepisów ustawy o usługach płatniczych jak i projektowanej ustawy, należałoby przyjąć, że obowiązki w zakresie ewidencjonowania płatności transgranicznych dotyczą wprost Poczty Polskiej S.A. działającej jako dostawca usług płatniczych.</p> <p>Wątpliwości jednak budzi fakt, czy w przypadku gdy Poczta Polska S.A. realizuje usługi zagranicznego transferu pieniężnego w imieniu i na rzecz podmiotów trzecich jako ich agent lub subagent, obowiązek ewidencyjny również będzie dotyczył Spółki jako podmiotu świadczącego usługi płatnicze, ale w imieniu i na rzecz podmiotów trzecich. Przesłany do konsultacji projekt ustawy nie rozróżnia sytuacji, w których dostawca usług płatniczych świadczy usługi płatnicze we własnym imieniu i na własną rzecz od sytuacji, w której podmiot będący zarazem dostawcą usług płatniczych w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych realizuje te usługi, ale na rzecz innego podmiotu, działając jako jego agent lub subagent. Brak jasnego doprecyzowania przedmiotowych kwestii może w konsekwencji doprowadzić do wielokrotnego ewidencjonowania tych samych transakcji transgranicznych – raz przez agenta i ponownie przez dostawcę usług płatniczych, na którego rzecz działa agent.</p> <p>2) Kolejną kwestią, jaką należałoby poruszyć, to czy planowane jest wydanie (czy to w formie rozporządzenia wykonawczego czy też innego dokumentu publikowanego np. w BIP) wymagań technicznych prowadzenia ewidencji, w tym przekazywania danych drogą elektroniczną. Przekazany projekt ustawy nie zakłada wydania takiej specyfikacji. W ocenie Poczty Polskiej S.A. wydaje się to niezbędne</p>	<p><u>Odnosnie uwagi nr 1:</u></p> <p><u>Uwaga nie została uwzględniona.</u></p> <p>Definicję dostawcy usług płatniczych należy odczytywać w powiązaniu z przepisami mającymi zastosowanie do usług płatniczych wchodzących w jej zakres. W związku z tym, jeżeli dany podmiot kwalifikuje się jako dostawca usług płatniczych zgodnie z definicją zawartą w projektowanym art. 110a pkt 1 ustawy o podatku od towarów i usług i świadczy usługi płatnicze, o których mowa art. 3 ust. 1 pkt 2–6 ustawy o usługach płatniczych, będzie on podlegał, jeżeli kumulatywnie spełnione zostaną określone warunki, obowiązkowi prowadzenia ewidencji odbiorców płatności i płatności transgranicznych.</p> <p><u>Odnosnie uwagi nr 2:</u></p> <p>Zgodnie z art. 24b ust. 1 rozporządzenia Rady (UE) nr 904/2010 z dnia 7 października 2010 r. w sprawie współpracy administracyjnej oraz zwalczania oszustw w dziedzinie podatku od wartości dodanej, każde państwo członkowskie gromadzi informacje na temat odbiorców płatności oraz płatności, od dostawców usług płatniczych:</p> <p>a) nie później niż do końca miesiąca następującego po upływie kwartału kalendarzowego, którego dotyczą informacje;</p> <p>b) za pomocą standardowego formularza elektronicznego.</p> <p>Standardowy formularz elektroniczny został określony w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/1504 z dnia 6 kwietnia 2022 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do utworzenia centralnego elektronicznego systemu informacji o płatnościach (CESOP) w celu zwalczania oszustw związanych z VAT. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od 1 stycznia 2024 r.</p>

Ip.	Jednostka redakcyjna projektu ustawy	Podmiot, który przedstawił stanowisko/ opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
			<p>w celu ujednoczenia formy i sposobu prowadzenia ewidencji przez podmioty do tego zobowiązane.</p> <p>3) Jednocześnie należy wskazać, iż narzucenie określonych wymogów technicznych w zakresie prowadzenia ewidencji płatności transgranicznych wymagać zapewne będzie wprowadzenia odpowiedniego vacatio legis (optymalnie 12 miesięcy), z uwagi na konieczność przeprowadzenia stosownych zmian informatycznych w systemach teleinformatycznych dostawców usług płatniczych.</p>	<p>Zgodnie z art. 4 ww. rozporządzenia, standardowy formularz elektroniczny, o którym mowa w art. 24b ust. 1 lit. b) rozporządzenia 904/2010, przedkłada się w standardowym formacie XML zgodnie z tabelą danych w załączniku do niniejszego rozporządzenia.</p> <p>Przepisy dyrektywy 2006/112/WE, rozporządzenia 904/2010 i rozporządzenia 2022/1504 wprowadzają zatem w tym zakresie obligatoryjny wymóg przesyłania ewidencji w określonej strukturze (XML).</p> <p>Schema XSD wraz z podręcznikiem użytkownika CESOP zostaną opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw finansów publicznych.</p> <p><u>Odnosnie uwagi nr 3:</u></p> <p>Implementacja dyrektywy PSP powinna nastąpić do dnia 31 grudnia 2023 r. Jednakże już teraz trwają prace legislacyjne z uwagi na konieczność zapewnienia podmiotom – dostawcom usług płatniczych - odpowiednio długiego vacatio legis. Obecny harmonogram prac nad projektem zakłada, że zostanie zapewnione odpowiednie vacatio legis i dostawcy usług płatniczych będą mieć czas na dostosowanie swoich systemów informatycznych do nowych obowiązków sprawozdawczych..</p>
4.	Uwaga o charakterze ogólnym	Związek Banków Polskich	<p>ZBP sygnalizuje, że w obowiązującym stanie prawnym banki raportują transakcje na rachunkach podmiotów kwalifikowanych do Krajowej Administracji Skarbowej poprzez System Teleinformatyczny Izby Rozliczeniowej (dalej: STIR). Obowiązek nałożony na banki został wprowadzony w ustawie z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych.</p> <p>Zgodnie z art. 119zp § 1 ust. 1 pkt 2) Ordynacji podatkowej: Banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe przekazują izbie rozliczeniowej dzienne zestawienia transakcji dotyczących rachunków podmiotu kwalifikowanego – niezwłocznie, nie później jednak niż do</p>	<p><u>Uwaga nie została uwzględniona.</u></p> <p>Zmiany w ustawie o podatku od towarów i usług zawarte w projekcie ustawy mają na celu implementację dyrektywy 2020/284. Podatek VAT jest podatkiem zharmonizowanym w Unii Europejskiej.</p> <p>Oznacza to, że Polska, tak jak inne państwa członkowskie, zobowiązana jest do implementacji do prawa krajowego przepisów prawa unijnego.</p>

Ip.	Jednostka redakcyjna projektu ustawy	Podmiot, który przedstawił stanowisko/ opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
			<p>godziny 1500 dnia następującego po dniu dokonania transakcji. Natomiast zgodnie z art. 119zq Ordynacji podatkowej: Izba rozliczeniowa, na podstawie informacji i zestawień, o których mowa w art. 119zp § 1, przekazuje Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej, nie rzadziej niż raz dziennie: 1) informacje o rachunkach podmiotów kwalifikowanych prowadzonych i otwieranych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe; 2) (uchylony); 3) dzienne zestawienia transakcji dotyczących rachunków podmiotów kwalifikowanych.</p> <p>W związku z powyższym, w ocenie ZBP podmioty, które są objęte raportowaniem poprzez STIR powinny być wyłączone z projektu, albowiem w przeciwnym razie zdublowane zostaną obowiązki raportowe banków dotyczące transakcji dokonywanych w ramach rachunku podmiotu kwalifikowanego. Banki na bieżąco raportują transakcje poprzez STIR, w związku z czym sporządzanie kolejnych raportów z danymi, które zostały już przekazane do KAS zdaje się nie mieć uzasadnienia i może stanowić nadmiarowy obowiązek nałożony na banki.</p> <p>Mając na uwadze powyższe, ZBP wskazuje, że w obecnym stanie prawnym KAS posiada pełną wiedzę o wszystkich transakcjach realizowanych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. ZBP podkreśla, że w uzasadnieniu projektu wskazano, iż intencją Ustawodawcy jest uwzględnienie jedynie płatności, które mogą być powiązane z działalnością gospodarczą, z tego też względu przewidziano próg 25 płatności w kwartale kalendarzowym.</p> <p>W związku z powyższym ZBP postuluje wyłączenie banków spod zakresu opiniowanego projektu ustawy.</p> <p>Jednocześnie ZBP w imieniu sektora bankowego wyraża gotowość włączenia się sektora bankowego w rozmowy o ewentualnym rozszerzeniu zawartości informacyjnej raportowania STIR opisanego w Ordynacji podatkowej, jeśli obecna jest niewystarczająca.</p>	<p>Nie jest zatem możliwe na gruncie VAT wyłączenie banków z obowiązków sprawozdawczych, które nakłada na nie przepis prawa unijnego. Takie rozwiązanie prowadziłoby bowiem do niezgodności przepisów krajowych z dyrektywą i narażałoby Polskę na wszczęcie postępowania naruszeniowego.</p> <p>Dodatkowo należy wskazać, że obowiązki raportowania w ramach STIR a w ramach projektowanych zmian nie są tożsame. Zakres podmiotów zobowiązanych do raportowania w CESOP będzie obejmował szerszą grupę podmiotów i nie będzie się ograniczał jedynie do banków. Należy mieć także na uwadze, że Szef KAS nie otrzymuje wszystkich danych raportowanych przez banki do Krajowej Izby Rozliczeniowej w ramach STIR, a tylko te dotyczące podmiotów kwalifikowanych. Ponadto różni się zakres danych raportowanych przez te dwa systemy. Dane raportowane do systemu STIR nie obejmują bowiem wszystkich informacji jakie należy wykazywać w ewidencji CESOP (np. IBAN).</p> <p>Uwzględniając powyższe obowiązki sprawozdawcze banków poprzez STIR co do zasady nie będą się dublować z obowiązkami wynikającymi z projektu ustawy.</p>

Ip.	Jednostka redakcyjna projektu ustawy	Podmiot, który przedstawił stanowisko/ opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
5.	Uwaga o charakterze ogólnym	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	<p>Efektywne działanie organów podatkowych w stosunku do nierzetelnych przedsiębiorstw, dopuszczających się oszustw i innych nieprawidłowości ma zapewnić projekt i zaproponowane w nim zmiany w ramach krajowego porządku prawnego. Wg projektodawców, implementacja dyrektywy UE, poprzez uproszczenie obowiązków w zakresie podatku VAT ma jednocześnie uszczelnić system monitorowania i poboru podatków pośrednich. Wdrożenie systemu monitorowania i przekazu informacji wiąże się z koniecznością modyfikacji systemów informatycznych oraz ponoszenia dodatkowych kosztów. A zatem, mamy w tym przypadku do czynienia z nałożeniem dodatkowych obowiązków na podatników. Czy w związku z powyższym, projektodawca przewidział to w ulgach dla podmiotów w trakcie wdrażania systemu powiadamiania?</p> <p>W uzasadnieniu projektu zapisano, że: „Nie jest jednak możliwe określenie jakiego rodzaju będą to zmiany dostosowawcze oraz oszacowanie kosztów tych zmian. Koszty po stronie dostawców usług płatniczych będą kwestią indywidualną i będą zależały przede wszystkim od skali działalności dostawcy usług płatniczych, posiadanych aktualnych rozwiązań informatycznych, obecnego sposobu gromadzenia i przetwarzania danych oraz od tego, czy zmian wymagać będzie jedynie część czy przykładowo cały system zarządzania”. Pomimo tego - jak zauważamy - projekt nie przewiduje żadnych ulg i preferencji dla tych podmiotów, które działając w ramach obowiązku ustawowego, będą prowadzić dodatkową ewidencję i transfer informacji.</p>	<p><u>Uwaga nie została uwzględniona.</u></p> <p>Projekt ustawy jest ściśle związany z implementacją dyrektywy 2020/284 i nie przewiduje wprowadzenia dodatkowych preferencji czy ulg podatkowych dla podmiotów, które zobowiązane będą do raportowania transakcji na podstawie przepisów projektowanej ustawy.</p>

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Z uwagi na zakres projektu nie zasięgnięto opinii oraz nie dokonywano konsultacji i uzgodnień z organami oraz instytucjami Unii Europejskiej.

3. Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

RAPORT Z OPINIOWANIA

projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw – (numer w wykazie UC128)

1. Omówienie wyników opiniowania.

Lp.	Jednostka redakcyjna projektu ustawy	Podmiot, który przedstawił stanowisko/ opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
1.	Art. 1 projektu ustawy (dot. art. 110a pkt 1 ustawy o VAT)	Komisja Nadzoru Finansowego	Wątpliwości budzi treść projektowanego art. 110a pkt 1 ustawy nowelizującej, który przy określeniu dostawców usług płatniczych odsyła do katalogu z art. 4 ust. 2 pkt 1-6 i 9-11 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych. Oznacza to, że zakres obowiązku ewidencjonowania odbiorców płatności transgranicznych, o którym mowa w art. 110b ustawy nowelizującej może być potencjalnie niespójny z zakresem uprawnień małych instytucji płatniczych (MIP) i biur usług płatniczych (BUP) do dokonywania transakcji transgranicznych. Obie kategorie dostawców mogą wykonywać działalność wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP), co oznacza że usługa płatnicza powinna być w całości wykonana przez MIP lub BUP na terytorium RP.	<u>Uwaga została uwzględniona.</u>
2	Art. 1 projektu ustawy (dot. art. 110c pkt 7 ustawy o VAT)	Komisja Nadzoru Finansowego	Wątpliwości pod względem terminologicznym wywołuje posłużenie się przez projektodawcę w art. 110c pkt 7 ustawy nowelizującej pojęciem „fizyczny lokal akceptanta”. Pojęcie lokalu, w kontekście prowadzonej działalności (przedsiębiorstwa) zostało wyjaśnione w ustawie z dnia 30	<u>Uwaga nie została uwzględniona.</u> Należy zwrócić uwagę, że pojęciem „fizyczny lokal akceptanta” posługuje się rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/751 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie opłat interchange w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę. Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest

			<p>maja 2014 r. o prawach konsumenta i nie wymaga na gruncie prawa polskiego wskazywania cechy fizyczności.</p>	<p>bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Dlatego też posłużenie się tym pojęciem w projekcie ustawy nie powinno budzić żadnych wątpliwości.</p> <p>Ponadto ustawa o usługach płatniczych odrębnie definiuje „akceptanta” i „przedsiębiorcę”, z czego wynika, że tych pojęć nie należy utożsamiać.</p> <p>Zauważyć także należy, że Rządowe Centrum Legislacji w ramach uzgodnień międzyresortowych nie zgłosiło uwag w tym zakresie.</p>
--	--	--	---	--

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Z uwagi na zakres projektu nie zasięgano opinii oraz nie dokonywano konsultacji i uzgodnień z organami oraz instytucjami Unii Europejskiej.

3. Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

ODWRÓCONA TABELA ZGODNOŚCI

POZOSTAŁE PRZEPISY PROJEKTU – zmiany będące konsekwencją implementacji DYREKTYWY RADY (UE) 2020/284 z dnia 18 lutego 2020 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do wprowadzenia pewnych wymogów dla dostawców usług płatniczych

Jedn. red.	Treść przepisu projektu krajowego	Uzasadnienie wprowadzenia przepisu
Art. 2. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, z późn. zm.) w art. 105 w ust. 1 po pkt 1j dodaje się pkt 1k w brzmieniu:		
Art. 2 dotyczy art. 105 ust. 1 pkt 1k ustawy - Prawo bankowe	„1k) Szeffowi Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie niezbędnym do wykonywania obowiązku, o którym mowa w art. 110e pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług;”	<p>Projektowany przepis art. 110e ustawy o VAT nakłada na dostawców usług płatniczych obowiązek udostępniania ewidencji odbiorców płatności i płatności transgranicznych Szeffowi Krajowej Administracji Skarbowej. Informacje jakie ma zawierać ta ewidencja w zakresie, w jakim dotyczą banków, są objęte tajemnicą bankową. Zgodnie bowiem z art. 104 ust. 1 ustawy Prawa bankowego, tajemnica bankowa obejmuje wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank tę czynność wykonuje. Ponadto na gruncie art. 5 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy czynnością bankową jest również usługa płatnicza, jeżeli wykonywana jest przez bank (albo instytucję kredytową).</p> <p>Aby zatem umożliwić zgodne z prawem udostępnienie informacji objętych tajemnicą bankową, konieczne jest uzupełnienie przepisów prawa bankowego w zakresie tajemnicy bankowej.</p>
Art. 3. W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 813, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:		
Art. 3 pkt 1 dotyczy art. 35 ust. 3 pkt 1 lit. g ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej	<p>„1) w art. 35 w ust. 3 w pkt 1 w lit. f średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. g w brzmieniu:</p> <p>„g) ewidencji, o której mowa w art. 110b ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług;”</p>	<p>Zgodnie z art. 24b ust. 2 rozporządzenia 904/2010 wprowadzonego rozporządzeniem 2020/283 państwa członkowskie/administracje podatkowe nie są zobowiązane do przechowywania danych dotyczących płatności we własnym systemie. Rozporządzenie dopuszcza jednak możliwość przechowywania tych danych przez państwa członkowskie („może przechowywać dane”). W związku z tym każda administracja podatkowa może zdecydować, czy chce przechowywać dane do własnego użytku, czy też nie.</p> <p>Polska korzystając z tej możliwości wprowadza zmiany w ustawie o KAS poprzez dodanie w art. 35 w ust. 3 w pkt 1 lit. g, wskazującej, że Centralny Rejestr Danych Podatkowych służy do gromadzenia i przetwarzania ewidencji, o której mowa w art. 110b ust. 1 ustawy o VAT.</p> <p>Przewiduje się, że dane będą gromadzone i przetwarzane na podstawie dodanej w art. 35 ust. 3 w pkt 1 lit. g. Dane te będą przechowywane oraz przetwarzane przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przez 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin przekazania danych wynikających z ewidencji, a po upływie tego okresu usuwane.</p> <p>W powyższym kontekście dodatkowego wyjaśnienia wymaga kwestia możliwości przetwarzania przechowywanych danych przez państwo członkowskie. Zgodnie z art. 24b ust. 1 rozporządzenia 904/2010, dodanym rozporządzeniem 2020/283, każde państwo członkowskie gromadzi informacje na temat odbiorców płatności oraz płatności, o których mowa w art. 243b dyrektywy VAT. Informacje te są następnie</p>

		<p>przekazywane zgodnie z ust. 3 cytowanego artykułu do CESOP. Z kolei na podstawie art. 24b ust. 2 rozporządzenia 904/2010 każde państwo członkowskie może przechowywać informacje zgromadzone zgodnie z ust. 1 w krajowym systemie elektronicznym.</p> <p>Z przepisu art. 24b ust. 2 rozporządzenia 904/2010 wynika, że każda administracja podatkowa może zdecydować, czy chce przechowywać dane do własnego użytku, czy nie. W ww. art. 24b ust. 2 rozporządzenia 904/2010 nie chodzi jednakże tylko i wyłącznie o przechowywanie danych rozumiane jako ich przetrzymywanie, bez możliwości korzystania z tych danych. Sama bowiem możliwość przechowywania informacji bez możliwości ich przetwarzania i wykorzystywania, z punktu widzenia zadań realizowanych przez organy podatkowe państw członkowskich, byłaby bezzasadna. Przechowywanie danych bez możliwości ich przetwarzania, generowałoby dla państwa członkowskiego, które decyduje się skorzystać z tej opcji, wyłącznie koszty i ryzyka z tym związane (np. ryzyko nieuprawnionego dostępu do danych, ryzyko utraty danych, koszty przechowywania i zabezpieczenia), bez jakichkolwiek korzyści.</p> <p>Prawodawca unijny dając możliwość gromadzenia danych podlegających przekazaniu do CESOP pozostawił swobodę ukształtowania sposobu wdrożenia dyrektywy i zapewnienia stosowania rozporządzenia w zakresie zgromadzenia danych i ich przekazania. Przy czym nie miał na celu wyłączenia możliwości przetwarzania zgromadzonych danych.</p> <p>Z powyższych względów w projekcie ustawy zaproponowano przepisy, które oprócz przechowywania dopuszczają również przetwarzanie danych na poziomie krajowym, które będzie mogło być wykonywane dla celów analitycznych i dowodowych.</p>
<p>Art. 3 pkt 2 dotyczy art. 47b ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej</p>	<p>„2) art. 47b dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu: „2. W przypadku danych, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 1 lit. g, okres przetwarzania danych osobowych wynosi 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym dane te zostały przekazane.”</p>	<p>Z uwzględnieniem powyższych wyjaśnień dodatkowo w celu wprowadzenia rozwiązania dotyczącego przechowywania tych danych i ich usuwania zmieniono brzmienie art. 47b ustawy o KAS. Z uwagi na fakt, że w centralnym systemie CESOP dane będą przechowywane przez okres 5 lat od zakończenia roku, w którym państwa członkowskie przekazały informacje do systemu, należy w polskim systemie zapewnić przechowywanie danych jak w systemie centralnym, tj. 5 lat od zakończenia roku, w którym upłynął termin przekazania tych danych, poprzez uwzględnienie w ustawie odpowiedniego przepisu.</p>

TABELA ZGODNOŚCI DOTYCZĄCA IMPLEMENTACJI DYREKTYWY RADY (UE) 2020/284

TYTUŁ AKTU PRAWNEGO		USTAWA Z DNIA ... R. O ZMIANIE USTAWY O PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW			
TYTUŁ WDRAŻANEGO AKTU PRAWNEGO/WDRAŻANYCH AKTÓW PRAWNYCH		DYREKTYWA RADY (UE) 2020/284 z dnia 18 lutego 2020 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do wprowadzenia pewnych wymogów dla dostawców usług płatniczych			
Jedn. red.	Treść przepisu UE	Konieczność wdrożenia T / N	Jedn. red.	Treść przepisu ustawy	
Art. 1 dyrektywy 2020/284	<p>W tytule XI rozdział 4 dyrektywy 2006/112/WE dodaje się sekcję w brzmieniu:</p> <p>„Sekcja 2a</p> <p>Ogólne obowiązki dostawców usług płatniczych</p> <p>Artykuł 243a</p> <p>Do celów niniejszej sekcji stosuje się następujące definicje:</p> <p>1) »dostawca usług płatniczych« oznacza którąkolwiek z kategorii dostawców usług płatniczych wymienionych w art. 1 ust. 1 lit. a)–d) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 (*) lub osobę fizyczną lub prawną korzystającą ze zwolnienia zgodnie z art. 32 tej dyrektywy;</p> <p>2) »usługa płatnicza« oznacza którąkolwiek działalność gospodarczą określoną w pkt 3–6 załącznika I do dyrektywy (UE) 2015/2366;</p> <p>3) »płatność« oznacza, z wyjątkiem wyłączeń przewidzianych w art. 3 dyrektywy (UE) 2015/2366, »transakcję płatniczą« zdefiniowaną w art. 4 pkt 5 tej dyrektywy lub »usługę przekazu pieniężnego« zdefiniowaną w art. 4 pkt 22 tej dyrektywy;</p> <p>4) »płatnik« oznacza »płatnika« zdefiniowanego w art. 4 pkt 8 dyrektywy (UE) 2015/2366;</p> <p>5) »odbiorca płatności « oznacza »odbiorcę« zdefiniowanego w art. 4 pkt 9 dyrektywy (UE) 2015/2366;</p> <p>6) »państwo członkowskie pochodzenia« oznacza »państwo członkowskie pochodzenia« zdefiniowane w art. 4 pkt 1 dyrektywy (UE) 2015/2366;</p> <p>7) »przyjmujące państwo członkowskie« oznacza »przyjmujące państwo członkowskie« zdefiniowane w art. 4 pkt 2 dyrektywy (UE) 2015/2366;</p> <p>8) »rachunek płatniczy« oznacza »rachunek płatniczy« zdefiniowany w art. 4 pkt 12 dyrektywy (UE) 2015/2366;</p>	T	<p>Art. 1 ustawy dot. art. 110a-110e ustawy o podatku od towarów i usług</p>	<p>Art. 1. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.) w dziale XI po rozdziale 2 dodaje się rozdział 2a w brzmieniu:</p> <p align="center">„Rozdział 2a</p> <p align="center">Ogólne obowiązki dostawców usług płatniczych</p> <p>Art. 110a. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o:</p> <p>1) dostawcy usług płatniczych – rozumie się przez to dostawcę, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1–6 i 9 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;</p> <p>2) usłudze płatniczej – rozumie się przez to działalność, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2–6 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;</p> <p>3) płatności – rozumie się przez to transakcję płatniczą, o której mowa w art. 2 pkt 29 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych lub usługę przekazu pieniężnego, o której mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, z wyłączeniem czynności wymienionych w art. 6 tej ustawy;</p> <p>4) płatniku – rozumie się przez to płatnika, o którym mowa w art. 2 pkt 22 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;</p> <p>5) odbiorcy płatności – rozumie się przez to odbiorcę, o którym mowa w art. 2 pkt 18 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;</p> <p>6) państwie członkowskim pochodzenia – rozumie się przez to macierzyste państwo członkowskie, o którym mowa w art. 2 pkt 17 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;</p> <p>7) przyjmującym państwie członkowskim – rozumie się przez to goszczące państwo członkowskie, o którym mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;</p> <p>8) rachunku płatniczym – rozumie się przez to rachunek płatniczy, o którym mowa w art. 2 pkt 25 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;</p>	

9) »IBAN« oznacza »IBAN« zdefiniowany w art. 2 pkt 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 (**);

10) »BIC« oznacza »BIC« zdefiniowany w art. 2 pkt 16 rozporządzenia (UE) nr 260/2012.

Artykuł 243b

1. Aby osiągnąć cel w postaci zwalczania oszustw w dziedzinie VAT, państwa członkowskie wymagają od dostawców usług płatniczych, aby prowadzili wystarczająco szczegółową ewidencję odbiorców płatności i płatności w odniesieniu do usług płatniczych, które świadczą, za każdy kwartał kalendarzowy, aby umożliwić właściwym organom państw członkowskich prowadzenie kontroli dostaw towarów i świadczenia usług, które zgodnie z przepisami tytułu V uznaje się za mające miejsce w państwie członkowskim.

Wymóg, o którym mowa w akapicie pierwszym, ma zastosowanie wyłącznie do usług płatniczych świadczonych w odniesieniu do płatności transgranicznych. Płatność uznaje się za płatność transgraniczną w przypadku, gdy płatnik znajduje się w jednym państwie członkowskim, a odbiorca płatności znajduje się w innym państwie członkowskim, na terytorium trzecim lub w państwie trzecim.

2. Wymóg, któremu podlega dostawca usług płatniczych na mocy ust. 1, ma zastosowanie w przypadku gdy w ciągu kwartału kalendarzowego dostawca usług płatniczych świadczy usługi płatnicze odpowiadające ponad 25 płatnościom transgranicznym na rzecz tego samego odbiorcy płatności.

Liczbę płatności transgranicznych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, oblicza się przez odniesienie do usług płatniczych świadczonych przez dostawcę usług płatniczych w podziale na poszczególne państwa członkowskie i poszczególne identyfikatory, o których mowa w art. 243c ust. 2. W przypadku gdy dostawca usług płatniczych dysponuje informacją, że odbiorca płatności posiada większą liczbę identyfikatorów, obliczenia dokonuje się dla poszczególnych odbiorców płatności.

3. Wymóg określony w ust. 1 nie ma zastosowania do usług płatniczych świadczonych przez dostawców usług płatniczych płatnika w odniesieniu do jakiegokolwiek płatności, w przypadku której co najmniej jeden z dostawców usług płatniczych odbiorcy płatności znajduje się w państwie członkowskim, jak wskazuje BIC tego dostawcy usług płatniczych lub jakiegokolwiek inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych i jego lokalizację. Dostawcy usług płatniczych płatnika uwzględnia jednak te usługi płatnicze w obliczeniach, o których mowa w ust. 2.

9) IBAN – rozumie się przez to międzynarodowy numer identyfikacyjny rachunku płatniczego, o którym mowa w art. 2 pkt 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009 (Dz. Urz. UE L 94 z 30.03.2012, str. 22), zwanego dalej „rozporządzeniem 260/2012”;

10) BIC – rozumie się przez to kod identyfikacyjny instytucji, o którym mowa w art. 2 pkt 16 rozporządzenia 260/2012.

Art. 110b. 1. Dostawca usług płatniczych jest obowiązany prowadzić ewidencję odbiorców płatności i płatności transgranicznych w odniesieniu do świadczonych usług płatniczych, w postaci elektronicznej za każdy kwartał, jeżeli w ciągu kwartału świadczy usługi płatnicze odpowiadające ponad 25 płatnościom transgranicznym na rzecz tego samego odbiorcy płatności.

2. Płatność uznaje się za płatność transgraniczną w przypadku, gdy płatnik znajduje się na terytorium jednego państwa członkowskiego, a odbiorca płatności znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego albo na terytorium państwa trzeciego.

4. Liczbę płatności transgranicznych, o których mowa w ust. 1, oblicza się w podziale na poszczególne państwa członkowskie i poszczególne identyfikatory lub kody identyfikacyjne, o których mowa w ust. 3 pkt 2. W przypadku gdy dostawca usług płatniczych posiada informację, że odbiorca płatności posiada więcej niż jeden identyfikator lub kod identyfikacyjny, o których mowa w ust. 3 pkt 2, liczbę płatności transgranicznych, o których mowa w ust. 1, oblicza się dla poszczególnych odbiorców płatności.

5. Obowiązek prowadzenia ewidencji, o której mowa w ust. 1, nie dotyczy usług płatniczych świadczonych przez dostawców usług płatniczych płatnika w odniesieniu do płatności transgranicznych, w przypadku której co najmniej jeden z dostawców usług płatniczych odbiorcy płatności znajduje się na terytorium państwa członkowskiego, jak wskazuje BIC tego dostawcy usług płatniczych lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych i jego lokalizację. Dostawca usług płatniczych płatnika uwzględnia jednak te usługi płatnicze w obliczeniach, o których mowa w ust. 1 i 4.

<p>4. W przypadku gdy do dostawców usług płatniczych zastosowanie ma wymóg określony w ust. 1, ewidencja:</p> <p>a) przechowywana jest przez dostawcę usług płatniczych w formie elektronicznej przez okres trzech lat kalendarzowych od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiła płatność;</p> <p>b) udostępniana jest zgodnie z art. 24b rozporządzenia (UE) nr 904/2010 państwu członkowskiemu pochodzenia dostawcy usług płatniczych lub przyjmującym państwom członkowskim, gdy dostawca usług płatniczych świadczy usługi płatnicze w państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie pochodzenia.</p> <p>Artykuł 243c</p> <p>1. Do celów stosowania art. 243b ust. 1 akapit drugi oraz bez uszczerbku dla przepisów tytułu V uznaje się, że płatnik znajduje się w państwie członkowskim, któremu odpowiada:</p> <p>a) IBAN rachunku płatniczego płatnika lub jakikolwiek inny identyfikator, który jednoznacznie identyfikuje płatnika oraz podaje jego lokalizację lub, w przypadku braku takich identyfikatorów;</p> <p>b) BIC lub jakikolwiek inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych działającego w imieniu płatnika oraz podaje jego lokalizację.</p> <p>2. Do celów stosowania art. 243b ust. 1 akapit drugi uznaje się, że odbiorca płatności znajduje się w państwie członkowskim, na terytorium trzecim lub w państwie trzecim, któremu odpowiada:</p> <p>a) IBAN rachunku płatniczego odbiorcy płatności lub jakikolwiek inny identyfikator, który jednoznacznie identyfikuje odbiorcę płatności oraz podaje jego lokalizację lub, w przypadku braku takich identyfikatorów;</p> <p>b) BIC lub jakikolwiek inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych działającego w imieniu odbiorcy płatności oraz podaje jego lokalizację.</p> <p>Artykuł 243d</p> <p>1. Ewidencja, która ma być prowadzona przez dostawców usług płatniczych</p>		<p>Art. 110d. Dostawcy usług płatniczych przechowują ewidencję, o której mowa w art. 110b ust. 1, w postaci elektronicznej, przez okres 3 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym nastąpiła płatność.</p> <p>Art. 110e. Ewidencja, o której mowa w art. 110b ust. 1, jest udostępniana przez dostawcę usług płatniczych na zasadach określonych w art. 24b ust. 1 rozporządzenia Rady (UE) nr 904/2010 z dnia 7 października 2010 r. w sprawie współpracy administracyjnej oraz zwalczania oszustw w dziedzinie podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 268 z 12.10.2010, str. 1, z późn. zm.):</p> <p>1) państwu członkowskiemu pochodzenia dostawcy usług płatniczych lub przyjmującym państwom członkowskim, gdy dostawca usług płatniczych świadczy usługi płatnicze w państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie pochodzenia;</p> <p>2) Szeffowi Krajowej Administracji Skarbowej – w przypadku dostawców usług płatniczych, dla których państwem członkowskim pochodzenia lub przyjmującym państwem członkowskim jest Rzeczpospolita Polska.”.</p> <p>Art. 110b ust. 3. Uznaje się, że:</p> <p>1) płatnik znajduje się na terytorium państwa członkowskiego, któremu odpowiada:</p> <p>a) IBAN rachunku płatniczego płatnika lub inny identyfikator, który jednoznacznie identyfikuje płatnika oraz podaje jego lokalizację,</p> <p>b) BIC lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych działającego w imieniu płatnika oraz podaje jego lokalizację – w przypadku braku identyfikatorów, o których mowa w lit. a;</p> <p>2) odbiorca płatności znajduje się na terytorium państwa członkowskiego albo na terytorium państwa trzeciego, któremu odpowiada:</p> <p>a) IBAN rachunku płatniczego odbiorcy płatności lub inny identyfikator, który jednoznacznie identyfikuje odbiorcę płatności oraz podaje jego lokalizację,</p> <p>b) BIC lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych działającego w imieniu odbiorcy płatności oraz podaje jego lokalizację – w przypadku braku identyfikatorów, o których mowa w lit. a.</p> <p>Art. 110c. Ewidencja, o której mowa w art. 110b ust. 1, zawiera:</p> <p>1) BIC lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych;</p>
--	--	---

	<p>zgodnie z art. 243b, zawiera następujące informacje:</p> <p>a) BIC lub jakikolwiek inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych;</p> <p>b) imię i nazwisko lub nazwę odbiorcy płatności zgodnie z zapisem w ewidencji dostawcy usług płatniczych;</p> <p>c) jakikolwiek numer identyfikacyjny VAT lub inny krajowy numer identyfikacji podatkowej odbiorcy płatności, jeżeli jest dostępny;</p> <p>d) IBAN lub, jeżeli IBAN nie jest dostępny, jakikolwiek inny identyfikator, który jednoznacznie identyfikuje odbiorcę płatności oraz podaje jego lokalizację;</p> <p>e) BIC lub jakikolwiek inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych działającego w imieniu odbiorcy płatności oraz podaje jego lokalizację, w przypadku gdy odbiorca płatności otrzymuje środki pieniężne nie mając rachunku płatniczego;</p> <p>f) adres odbiorcy płatności, jeżeli jest dostępny, zgodnie z zapisem w ewidencji dostawcy usług płatniczych;</p> <p>g) szczegóły wszelkich płatności transgranicznych, o których mowa w art. 243b ust. 1;</p> <p>h) szczegóły wszelkich zwrotów płatności zidentyfikowanych jako odnoszące się do płatności transgranicznych, o których mowa w lit. g).</p> <p>2. Informacje, o których mowa w ust. 1 lit. g) i h), zawierają następujące szczegóły:</p> <p>a) datę i godzinę dokonania płatności lub zwrotu płatności;</p> <p>b) kwotę i walutę płatności lub zwrotu płatności;</p> <p>c) państwo członkowskie pochodzenia płatności otrzymanej przez odbiorcę płatności lub w imieniu odbiorcy płatności, państwo członkowskie przeznaczenia zwrotu, stosownie do przypadku, oraz informacje wykorzystane do określenia miejsca pochodzenia lub przeznaczenia płatności lub zwrotu płatności zgodnie z art. 243c;</p> <p>d) wszelkie informacje, które jednoznacznie identyfikują płatność;</p> <p>e) w stosownych przypadkach informacje o tym, że płatność jest inicjowana w fizycznym lokalu akceptanta.”</p>			<p>2) imię i nazwisko lub nazwę odbiorcy płatności zgodnie z danymi posiadanymi przez dostawcę usług płatniczych;</p> <p>3) numer, za pomocą którego odbiorca płatności jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej lub inny numer, za pomocą którego odbiorca płatności jest zidentyfikowany dla celów podatkowych, jeżeli jest dostępny;</p> <p>4) IBAN, a jeżeli IBAN nie jest dostępny - inny identyfikator, który jednoznacznie identyfikuje odbiorcę płatności oraz podaje jego lokalizację;</p> <p>5) BIC lub inny kod identyfikacyjny instytucji, który jednoznacznie identyfikuje dostawcę usług płatniczych działającego w imieniu odbiorcy płatności oraz podaje jego lokalizację, w przypadku gdy odbiorca płatności otrzymuje środki pieniężne nie mając rachunku płatniczego;</p> <p>6) adres odbiorcy płatności, jeżeli jest dostępny, zgodnie z danymi posiadanymi przez dostawcę usług płatniczych;</p> <p>7) następujące dane dotyczące płatności transgranicznych oraz zwrotów płatności zidentyfikowanych jako odnoszące się do płatności transgranicznych:</p> <p>a) datę i godzinę dokonania płatności lub zwrotu płatności,</p> <p>b) kwotę i walutę płatności lub zwrotu płatności,</p> <p>c) państwo członkowskie pochodzenia płatności otrzymanej przez odbiorcę płatności lub otrzymanej w imieniu odbiorcy płatności lub odpowiednio państwo członkowskie przeznaczenia zwrotu płatności oraz informacje wykorzystane do określenia miejsca pochodzenia lub przeznaczenia płatności lub zwrotu płatności zgodnie z art. 110b ust. 3,</p> <p>d) informacje inne niż wymienione w lit. a–c, które jednoznacznie identyfikują płatność,</p> <p>e) informację, że płatność jest inicjowana w fizycznym lokalu akceptanta.</p>
<p>Art. 2 dyrektywy 2020/284</p>	<p>1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2023 r., przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.</p> <p>Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 1 stycznia 2024 r.</p>	<p>T</p>	<p>Art. 4 ustawy</p>	<p>Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.</p>

<p>Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposób dokonywania takiego odniesienia określany jest przez państwa członkowskie.</p>			
--	--	--	--

Minister do Spraw Unii Europejskiej

DPUE.920.1101.2022.AKS(17)
Warszawa, 31 stycznia 2023 r.
Dot.: RM-0610-12-23 z 27.01.2023 r.

Pan Łukasz Schreiber
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej *projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych usług, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej*

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia Ministra do Spraw Unii Europejskiej

Karolina Rudzińska

Podsekretarz Stanu
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pani Magdalena Rzeczkowska
Minister Finansów